

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(profil praktyczny)

dokonanej w dniach 9 – 10 lutego 2019 roku

na kierunku *ekonomia*

prowadzonym

w Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach

w Sopockiej Szkole Wyższej w Sopocie

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	11
Dobre praktyki	11
Zalecenia	11
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	11
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	11
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	18
Dobre praktyki	19
Zalecenia	19
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	19
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	19
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	25
Dobre praktyki	26
Zalecenia	26
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	28
Dobre praktyki	28
Zalecenia	28
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	28
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	28
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	31
Dobre praktyki	31
Brak.....	31

Zalecenia	31
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33
Dobre praktyki	33
Zalecenia	33
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	34
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	34
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	35
Dobre praktyki	35
Zalecenia	36
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	36
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Tadeusz Kufel, członek PKA
2. prof. dr hab. Stefan Wrzosek, ekspert PKA
3. dr Artur Stefański, ekspert PKA ds. pracodawców
4. mgr Hanna Chrobak-Marszał, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
5. Damian Bąbel, ekspert PKA ds. studentów.

1.2. Informacja o procesie oceny

Wizytacja w Wydziale Zamiejscowym (WZ) w Chojnicach Sopotckiej Szkoły Wyższej (SSW) w Sopocie na kierunku *ekonomia* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2018/2019. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi. Ostatnia ocena programowa na tym kierunku odbyła się w roku 2012 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 466/2012 z dnia 25 października 2012 r.).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą w Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA). Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego (ZO) z Raportem Samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie Raportu Samooceny oraz dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, Biura Karier oraz Biura Osób Niepełnosprawnych, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, a także z interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Ekonomia	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil kształcenia	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk ekonomicznych w dyscyplinach: - ekonomia, - finanse, - nauki o zarządzaniu.	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	6 semestrów /180 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	15 tygodni / 450 godzin	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> - Rachunkowość i controlling, - Zarządzanie finansami, - Transport i logistyka 	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	119
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	-	1500

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	Zadawalająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów w obrębie, którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria w odniesieniu, do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku, gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1

Wydział Zamiejscowy w Chojnicach Sopotkiej Szkoły Wyższej od początku swego istnienia stawia na integrację ze społecznością regionu chojnickiego. Aktywnie włącza się prace na rzecz aktualnych potrzeb zgłaszanych przez otoczenie społeczno-gospodarcze w tym samorządy lokalne i organizacje pozarządowe. W ostatnim okresie te potrzeby stara się kształtować. Wyrazem tego jest realizowany tu kierunek studiów *ekonomia* prowadzony na profilu praktycznym.

Analiza koncepcji kształcenia kierunku *ekonomia* identyfikowana zakresem specjalności wykładanych na tym kierunku kształcenia nie opisuje poprawnie jego tożsamości. Tożsamość kierunku *ekonomia* jest determinowana trzema specjalnościami. Są to: Rachunkowość i controling, Zarządzanie finansami oraz Transport i logistyka. Analiza zakresu problemów podejmowanych w toku kształcenia na tych specjalnościach upoważnia do stwierdzenia, że dwie pierwsze dotyczą problematyki ekonomii, jako nauki, a ostatnia związana jest z dyscypliną naukową transport.

Mając jednak na uwadze wskazane wyżej priorytety działań na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego Chojnic i tego regionu, oparte na identyfikowanych potrzebach lokalnego rynku pracy, konieczne jest dostosowanie specjalności kierunku *ekonomia* do kanonu ekonomii, jako dyscypliny naukowej, odpowiednio do wskazań przedstawionych w kolejnych częściach tego Raportu.

Program kształcenia na kierunku *ekonomia* jest spójny z misją Uczelni oraz Strategią Rozwoju Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach. Koncepcja prowadzenia studiów o praktycznym profilu na kierunku *ekonomia* przewiduje m.in. intensyfikację działań mających na celu współpracę z otoczeniem społeczno - gospodarczym Szkoły oraz wspomaganie studentów i absolwentów w znalezieniu pracy adekwatnej do ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Realizowane podczas kształcenia moduły zostały dostosowane do oczekiwań lokalnego rynku pracy, zainteresowań kandydatów, potrzeb społecznych oraz zasobów kadrowych i sprzętowych Uczelni

Jako główne cele strategiczne Wydziału określono prowadzenie kierunków studiów i specjalności oraz innych form kształcenia dostosowanych do oczekiwań studentów i słuchaczy oraz potrzeb rynku pracy, realizowanie kierunków studiów o profilu praktycznym, utrzymanie pozytywnej oceny kierunków kształcenia przez instytucje akredytujące w tym szczególności PKA oraz komercjalizację wiedzy poprzez badania i wdrożenia.

Przyjęta na kierunku *ekonomia* koncepcja kształcenia, spójna ze strategią Wydziału, określa jego cele szczegółowe, wskazując ich trzy rodzaje. Są to cele dydaktyczne, usługowe i kulturotwórcze. Podstawowymi celami dydaktycznymi jest wzrost liczby dobrze wykształconych absolwentów, gotowych do podjęcia pracy lub rozwinięcia własnej działalności gospodarczej, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, włączenie, w większym zakresie, przedsiębiorców w proces dydaktyczny, zapewnienie studentom możliwości odbycia praktyk i staży zawodowych oraz umożliwienie kontynuacji nauki absolwentom Uczelni na studiach II stopnia lub studiach podyplomowych.

Cele usługowe to głównie budowanie i rozwijanie współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie realizacji wspólnych projektów.

Ważnym obszarem aktywności Wydziału, silnie eksponowanym w jego misji są przedsięwzięcia o charakterze społecznym. Podporządkowane są one takim celom jak budowanie postaw prospołecznych, integracja różnych środowisk poprzez realizację wspólnych projektów, angażowanie się w projekty prowadzone przez jednostki samorządowe, instytucje rządowe i pozarządowe, jak również w projekty realizowane w ramach programów europejskich i regionalnych.

Powyższa analiza upoważnia do stwierdzenia, że Wydział Zamiejscowy w Chojnicach Sopockiej Szkoły Wyższej oprócz zadań związanych z kształcenia realizuje istotne zadania prospołeczna i kulturotwórcze, których adresatem są mieszkańcy Chojnic i okolic tego miasta.

W tworzeniu koncepcji kształcenia dostrzega się udział interesariuszy zewnętrznych będących członkami, na poziomie Uczelni, Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (zespół ten swoimi działaniami obejmuje wszystkie wydziały Sopockiej Szkoły Wyższej) oraz Rady Programowej.

Niezależnie od tego funkcjonuje Rada programowa kierunku *ekonomia* w skład, której wchodzi przedstawiciele podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, którzy stanowią jej większość. Interesariusze zewnętrzni będący członkami Rady odgrywają istotną rolę w formułowaniu i ocenie koncepcji kształcenia w tym również treści programowych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy.

Przedstawiciele pracodawców zasiadają również w Zespole Interesariuszy zewnętrznych ds. analizy, oceny i doskonalenia programów kształcenia na kierunku *ekonomia*.

Koncepcja kształcenia na kierunku *ekonomia* na Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach oparta jest na założeniu, że absolwent powinien posiadać wszechstronną wiedzę ekonomiczną umożliwiającą podjęcie pracy w zawodzie ekonomisty na stanowiskach operacyjnych, takich jak np. specjalista, analityk, w zakresie gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi oraz materialnymi w jednostkach gospodarczych. Jest on przygotowany do pracy w przedsiębiorstwach różnych branż (w tym branż charakterystycznych dla regionu chojnickiego), w jednostkach doradczych oraz organizacjach i instytucjach (publicznych i pozarządowych) w kraju i za granicą. Posiada niezbędną wiedzę i umiejętności do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej.

Absolwent kierunku *ekonomia* jest przygotowany do przeprowadzania analizy dostępnych lub tworzonych informacji wspierających podejmowanie racjonalnych decyzji osadzonych w realiach gospodarczych. Porusza się swobodnie w europejskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Jest również przygotowany do podjęcia kształcenia na studiach drugiego stopnia w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych.

1.2

Prace rozwojowe w obszarach związanych z kierunkiem *ekonomia* są determinowane bardzo rozległymi i różnorodnymi potrzebami środowiska lokalnego, w którym funkcjonuje Szkoła oraz, co ma w omawianym tu przypadku szczególnie istotne znaczenie, potencjałem wewnętrznym Wydziału Zamiejscowego. To przede wszystkim on przesądza o zakresie prowadzonych przez Wydział prac rozwojowych.

Uczelnia oraz Wydział, w tym również kierunek *ekonomia*, od początku swojego istnienia, co wynika z analizy przekazanych w toku wizytacji informacji, aktywnie włącza się w inicjatywy zawodowe i gospodarcze na poziomie regionalnym i lokalnym. Jest organizatorem lub współorganizatorem licznych przedsięwzięć o charakterze zawodowym i gospodarczym, uczestnicząc lub współtworząc różne inicjatywy, co spotyka się z bardzo pozytywną oceną

lokalnych władz samorządowych, instytucji pozarządowych, przedsiębiorstw oraz społeczności lokalnej.

W ostatnim pięcioleciu działalności Wydziału podjęto szereg działań, spośród których następujące należy odnotować i uznać za przejawy prac rozwojowych:

- Realizowane od 2016 r. przedsięwzięcia na rzecz szeroko pojętej edukacji ekonomicznej, których adresatami byli uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, a współorganizatorem - Wydawnictwo LOGI oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Chojnicach. W ramach tych działań zorganizowano konkurs zagadek logicznych dla uczniów,
- Współorganizowany przez Wydział oraz Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowe w Chojnicach II Piknik Naukowy dla dzieci i młodzieży popularyzujący naukę,
- Organizowane wspólnie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Chojnicach oraz Fundacją Integralia, cykle warsztatów poświęconych aktywizacji zawodowej i społecznej uczniów niepełnosprawnych. Obejmowały one problematykę finansów, ekonomii i rachunkowości a ich adresatami byli uczniowie z Chojnic, Tucholi i Człuchowa,
- Współorganizowany pod patronatem Sopockiej Szkoły Wyższej oraz Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowe w Chojnicach Tydzień Przedsiębiorczości, w ramach, którego przeprowadzono warsztaty ekonomiczne dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- Zorganizowanie z inicjatywy Powiatowego Urzędu Pracy w Człuchowie, warsztatów ekonomicznych dla uczniów szkół gimnazjalnych. Sprawdzały i wzbogacały one wiedzę uczniów z zakresu przedsiębiorczości,
- Realizowanie dzięki partnerstwu z Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowym w Chojnicach projektu „Zwiększamy kompetencje pomorskich pracowników” finansowanego ze środków europejskich. W ramach projektu prowadzone są bezpłatne szkolenia pracowników MŚP i podmiotów ekonomii społecznej w zakresie języków obcych, rachunkowości oraz kadr i płac.
- Realizowany we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim projekt „Finanse osobiste na plus!”. W jego ramach prowadzone są bezpłatne warsztaty dla uczniów szkół podstawowych powiatu chojnickiego z zakresu przedsiębiorczości.

Wymienione wyżej przedsięwzięcia z zakresu prac rozwojowych prowadzone także przez pracowników Wydziału podnoszą ich kompetencje zawodowe, aktualizują wiedzę i umiejętności praktyczne, ale także weryfikują metody realizacji treści kształcenia dostosowywanych do słuchaczy i uczestników tych przedsięwzięć.

Niezależnie od tego w ostatnim okresie w ramach projektu unijnego „Zwiększmy kompetencje pomorskich pracowników”, Uczelnia prowadzi kursy językowe. Projekt adresowany jest do mieszkańców województwa pomorskiego, pracujących w sektorze MŚP oraz podmiotów ekonomii społecznej realizowany jest we współpracy z Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowym w Chojnicach.

W ramach innego projektu unijnego „Rozwój kompetencji studentów Sopockiej Szkoły Wyższej” studenci uczestniczą w kursach podnoszących kompetencje językowe z j. angielskiego oraz korespondencji biznesowej w tym języku.

Analizując zakres prowadzonych przez Wydział prac rozwojowych związanych z kierunkiem *ekonomia* należy zauważyć, że, mimo iż nie dotyczą poszerzania wiedzy, to zmierzają jednoznacznie do dostarczaniu praktyce gospodarczej nowych narzędzi i rozwiązań rozwijających ich kompetencje w zakresie umiejętności gospodarowania. W ten oto sposób podnoszą na wyższy poziom kwalifikacje pracowników, co skutkuje poprawą jakości kształcenia.

Z informacji pozyskanych od Władz Wydziału wynika, że rezultatem przedstawionych wyżej aktywności są przygotowywane, na tym etapie, pomoce dydaktyczne, zwłaszcza opisy przypadków, które są ściśle związane z realizowanym programem kształcenia.

Ważny dla procesu kształcenia jest fakt, że w tych pracach rozwojowych organizowanych przez Wydział mogą brać udział również studenci kierunku *ekonomia*.

Podsumowując należy stwierdzić, że prowadzone przez Wydział Zamiejscowy w Chojnicach Sopotkiej Szkoły Wyższej a omówione wyżej prace rozwojowe przyczyniają się do poprawy jakości kształcenia. Rezultaty tych prac poszerzają zakres treści kształcenia, umożliwiają weryfikację zakładanych efektów kształcenia i wpływają na wzrost atrakcyjności zajęć.

1.3

Uchwałą nr 2/2015 Senatu Sopotkiej Szkoły Wyższej z dnia 10 września 2015 r. w sprawie zmiany profilu kształcenia. Kształcenie na profilu praktycznym rozpoczęło się od roku akademickiego 2015/2016.

Uchwałą nr 1/2016 Senatu Sopotkiej Szkoły Wyższej z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie zmiany uchwały 2/2012 Senatu SSW z dnia 18.04.2012 w sprawie programu kształcenia na kierunku *ekonomia*. Uchwała ta korygowała efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. Od cyklu 2015/2016 realizowane są efekty dla profilu praktycznego. Określono 15 efektów z zakresu wiedzy, 17 efekty z zakresu umiejętności i 8 efektów z zakresu kompetencji społecznych. Kierunkowe efekty wraz z odpowiadającymi im treściami przypisano do trzech dyscyplin z obszaru nauk społecznych, z dziedziny nauk ekonomicznych, to jest do dyscypliny Ekonomia, Finanse oraz Nauki o Zarządzaniu.

Na podstawie tabeli odniesień efektów kierunkowych do charakterystyk obszaru nauk społecznych Polskiej Ramy Kwalifikacji przedstawionej w raporcie samooceny można stwierdzić, że efekty kierunkowe odpowiadają obszarowi nauk społecznych, a każdy z efektów obszarowych jest realizowany przez odpowiadające im treściowo efekty kierunkowe. Efekty kształcenia sformułowane w kartach przedmiotów zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Do określonych w kartach przedmiotów efektów kształcenia zostały prawidłowo dobrane metody ich weryfikacji. System oceny efektów kształcenia na kierunku studiów *ekonomia* jest przejrzysty. Ostateczna weryfikacja efektów kształcenia, dokonywana w trakcie praktyk oraz egzaminu dyplomowego, wskazuje na prawidłową realizację procesu kształcenia na kierunku studiów *ekonomia*.

Jednakże nie wszystkie proponowane specjalności na kierunku *ekonomia* wpisują się w zakładane efekty kierunkowe. Proponowane specjalności to: Rachunkowość i controlling, Zarządzanie finansami oraz Transport i logistyka. Specjalność Transport i logistyka nie w pełni wpisuje się w efekty kierunkowe, ale szczegółowe efekty i treści przedmiotowe dla tej specjalności wywodzą się z dyscyplin: ekonomia oraz nauk o zarządzaniu. Nazwa specjalności nie jest adekwatna do realizowanych efektów i treści tej specjalności. Właściwą nazwą byłaby Ekonomika transportu i logistyki.

W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci kierunku *ekonomia* stwierdzili, iż znane jest im pojęcie efektów kształcenia. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO informowali, iż modułowe efekty kształcenia przedstawiane są na pierwszych zajęciach, co potwierdziła również przeprowadzona analiza. Na stronie internetowej Uczelni nie zamieszczono jednak kart przedmiotów ani opisu kierunkowych i modułowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku. Studenci są zapoznawani z rolą i istotą efektów kształcenia ponadto w czasie spotkania z ZO potrafili zinterpretować i wytłumaczyć przytoczone przykładowe efekty kształcenia. Przeprowadzona analiza potwierdziła przejrzystość i zrozumiałość sformułowanych dla kierunku efektów kształcenia.

Zmiana dyscyplin naukowych wprowadzona od 1 października 2019 roku i nowa ustawa – Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce zobowiązuje uczelnie do przypisania kierunku do nowych dziedzin i dyscyplin. W ramach rozmów prowadzonych z Zespołem Dydaktycznym kierunku *ekonomia* przedstawiono wstępne przypisania i wyliczenia udziałów, które wskazują, że cały kierunek zostanie przypisany do dziedziny nauk społecznych z dwiema dyscyplinami:

Ekonomia i finanse (85% ECTS) oraz Nauki o zarządzaniu i jakości (15%). Powyższe wyliczenie udziałów prawidłowo wyznacza przypisanie kierunku do dyscyplin. Tak szerokie odzwierciedlenie kierunku *ekonomia* do dyscyplin umożliwia wskazywanie specjalności z szerokiego zakresu działalności gospodarczej, w tym menedżersko-finansowego. Dostosowania do nowych przepisów prawa wymaga także opis efektów kształcenia i przypisanie ich do PRK. Sformułowania w opisie efektów wiedzy typu: posiada podstawową wiedzę (W_01), posiada ogólną wiedzę (W_04), rozumie podstawowe kategorie (W_05), zna podstawowe koncepcje (W_06), ma podstawową wiedzę (W_07, W_08). Efekty kierunkowy K1_EK_U14: *korzysta z usług systemu bankowego oraz funduszy inwestycyjnych* wymaga przereformowania, ponieważ forma „korzysta” nie jest właściwa do opisu umiejętności. Ponadto, wymagane jest dostosowanie siatki przedmiotów, w tym 6 miesięcznych praktyk zawodowych, do wprowadzonych zmian efektów kierunkowych, tak, aby program kształcenia dla cyklu zaczynającego się roku 2019/2020 spełniał wymagania nowej ustawy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku *ekonomia* na profilu praktycznym jest poprawnie osadzona w misji i strategii Szkoły jak również spójna z celami, które zostały postawione w strategii Uczelni i Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach. Oferta kształcenia na kierunku *ekonomia* jest stabilna, oparta na trzech specjalnościach, z których jedna – Transport i logistyka jest związana z dyscypliną naukową transport. Liczba i stopień zróżnicowania oferty pozwala studentom na wybór, a jednocześnie jest dostosowany do liczby studentów. Właściwie eksponuje wątki praktyczne a w procesie tworzenia, oceny, weryfikacji i doskonalenia oferty kształcenia dostrzega się udział podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego.

Prowadzone przez Wydział Zamiejscowy w Chojnicach Sopotkiej Szkoły Wyższej prace rozwojowe przyczyniają się do poprawy jakości kształcenia. Rezultaty tych prac poszerzają zakres treści kształcenia, umożliwiają weryfikację zakładanych efektów kształcenia i wpływają na wzrost atrakcyjności zajęć.

Realizacja przyjętej koncepcja kształcenia na kierunku *ekonomia* odpowiada zarówno misji Uczelni, jak również celom, które zostały postawione w strategii Uczelni i Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach. Oferta kształcenia na kierunku *ekonomia* jest stabilna i pozwala studentom na wybór, a jednocześnie jest dostosowany do liczby studentów.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Zmiana nazwy specjalności Transport i logistyka,
2. Dostosowanie do przepisów prawa opisów efektów kształcenia i przypisanie ich do 6 poziomu PRK

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

- 2.1.

Wydział Zamiejscowy w Chojnicach Sopotckiej Szkoły Wyższej na kierunku *ekonomia* na studiach I stopnia realizuje tryb praktyczny dla studiów niestacjonarnych.

Pogram studiów na kierunku *ekonomia* ma strukturę modułową. Program studiów składa się z 5 modułów: przedmioty ogólnouczelniane, ogólnowydziałowe, kierunkowe, przedmioty obieralne oraz przedmioty specjalnościowe. Struktura programu studiów jest prawidłowa. Największą grupę przedmiotów pod względem liczby punktów ECTS, stanowią przedmioty kierunkowe (64 ECTS), przedmioty ogólnowydziałowe (48 ECTS), przedmioty ogólnouczelniane (22 ECTS) oraz przedmioty specjalnościowe (15 ECTS). Przedmioty kierunkowe stanowią 36%. Moduł przedmiotów specjalnościowych i swobodnego wyboru jest poprzedzony przedmiotami obejmującymi treści kierunkowe i ogólne dla kierunku *ekonomia*. Taka struktura godzin zajęć stanowi dobre połączenie wiedzy i umiejętności specjalistycznych z podstawami wiedzy ekonomicznej i zarządczej.

Czas trwania studiów wynosi 6 semestrów, a liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w toku studiów wynosi 180. Program studiów na studiach niestacjonarnych zakłada łącznie 1500 godzin kontaktowych. Dodatkowo w programie studiów przewidziane są praktyki zawodowe trwające 12 tygodni, które wraz z przedmiotem do wyboru i seminarium realizowane są w 4, 5 i 6 semestrze. Czas trwania studiów i łączny nakład pracy studenta jest właściwie określony i umożliwia osiągnięcie efektów kształcenia, w tym nabycie umiejętności praktycznych przewidzianych podczas semestralnych praktyk zawodowych.

Dla programu studiów na ocenianym kierunku zostały określone sumaryczne wskaźniki punktacji ECTS. Wskaźniki te zostały określone w sposób prawidłowy, jednakże łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi 93 punktów ECTS, a wskazany w raporcie wskaźnik 180 ECTS jest błędny.

Liczba punktów przyporządkowana modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym służącym zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych wynosi 95 ECTS. Przy określaniu tej liczby punktów brano pod uwagę formę prowadzenia zajęć i treści kształcenia. Z wielu przedmiotów tylko część punktacji ECTS zaliczono, jako związaną z zajęciami praktycznymi. Taka metoda jest właściwa i oddaje rzeczywisty stopień praktyczności tych zajęć. Wymiar czasowy zajęć określonych, jako związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym spełnia wymagania profilu praktycznego. Wysoki stopień praktyczności prowadzonych zajęć potwierdzili również studenci podczas spotkania z przedstawicielami zespołu oceniającego.

Student w toku studiów ma możliwość wyboru zajęć w wymaganym wymiarze. Modułom zajęć do wyboru przypisano 32.2% ogólnej liczby punktów ECTS w toku studiów (do liczby tej zaliczane są praktyki zawodowe). Oprócz wyboru specjalności i języków obcych student ma w każdym semestrze (przez 6 semestrów) możliwość wyboru przedmiotów o łącznym nakładzie pracy 31 punktów ECTS.

Nakład pracy na poziomie przedmiotów jest określony prawidłowo. Obejmuje on kilka grup aktywności studenta, z określeniem bezpośredniego udziału w różnych formach zajęć oraz pracy własnej studenta. Wyodrębnione są godziny zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Liczba punktów ECTS za poszczególne przedmioty jest właściwie zróżnicowana, uwzględnia wymiar godzinowy przedmiotu, formy prowadzenia zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne. Nakład pracy studenta określony jest starannie i przedstawiony w sposób przejrzysty w sylabusie.

Biorąc pod uwagę liczbę i strukturę godzin zajęć oraz liczbę punktów ECTS można stwierdzić, że jest ona wystarczająca do osiągnięcia założonych przedmiotowych oraz kierunkowych efektów kształcenia.

Wykłady na studiach niestacjonarnych stanowią ok. 42.5% wszystkich zajęć dydaktycznych, ćwiczenia i konwersatoria 31.1%, a laboratoria 6.8%. Liczba godzin

laboratoriów jest wystarczająca. W laboratoriach odbywają się takie przedmioty jak m.in.: „Technologie informacyjne”, „Metody ilościowe”, „Podstawy rachunkowości”, niektóre przedmioty do wyboru – przedmioty te prowadzone są z wykorzystaniem programów komputerowych, co jest zaznaczone w sylabusach. Również studenci podkreślili trafność doboru form zajęć dydaktycznych.

Uczelnia dysponuje platformą e-learningową Moodle2, jednak jest ona wykorzystywana sporadycznie w procesie dydaktycznym (szkolenie biblioteczne).

Program studiów, kolejność i nazwy przedmiotów i treści programowe pozostają w logicznym układzie. Szczegółowa analiza kart przedmiotów wskazuje, że efekty kształcenia sformułowane są w sposób zgodny z kierunkowymi efektami kształcenia, zostały też dostosowane do potrzeb rynku pracy. Treści kształcenia są opisane w sylabusach. Ich analiza wskazuje, że realizacja programu pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Pracodawcy uczestniczyli w kształtowaniu efektów kształcenia, co między innymi potwierdzili podczas spotkania w ramach wizytacji. Dokonywali tego zarówno, jako prowadzący zajęcia, jak i poprzez uczestnictwo w Radzie Programowej.

Praktyka zawodowa jest integralną częścią programu kształcenia, odbywa się na podstawie porozumień w sprawie ich organizacji zawieranych pomiędzy Uczelnią a Zakładem Pracy. Na wizytowanym kierunku jest realizowana w wymiarze zgodnym z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa. Praktyki mają łączny wymiar trzech miesięcy (480h) i odbywają się w dwóch etapach – na czwartym (160h) i szóstym semestrze (320h) studiów. Przypisano im 15 punktów ECTS, co stanowi 8,3% łącznej ich liczby (180).

Dla praktyk studenckich podobnie jak do innych przedmiotów przygotowano kartę przedmiotu, zawarto w niej informacje m.in. nt. oczekiwanych efektów kształcenia, niestety jednak - co ustalono podczas wizytacji - pracodawcy przyjmujący studentów na praktykę nie widzą tej karty, widzą natomiast arkusz oceny, który będzie załączony do potwierdzenia odbycia praktyki zawodowej przez studenta.

Praktyki zawodowe są zaliczane przez Dziekana na ocenę wliczaną do średniej ocen ze studiów, wpływa ona tym samym na ocenę na dyplomie. W karcie przedmiotu brakuje wyraźnych kryteriów wystawiania oceny z praktyk. Należy wprowadzić jasne zasady oceny albo zastąpić ją zaliczeniem bądź jego brakiem. Podstawą tej oceny jest raport z praktyki – zawiera on opis realizowanych przez studenta zadań i jest podpisywany przez Zakład Pracy. W czasie wizytacji przejrzano sześć takich raportów i aż w trzech nie było wcale odniesienia do efektów kształcenia przewidzianych kartą przedmiotu, w pozostałych były te odniesienia, jednak nie bezpośrednio. Należy wystandardyzować zasady tej oceny, a będzie to łatwiejsze, jeśli w momencie zawierania umowy porozumienia sprawie praktyk studenckich jej załącznikiem będzie karta przedmiotu. Dodatkowo w raporcie z praktyk należy dokonać albo modyfikacji, albo poszerzenia oceny praktyk o ocenę stopnia realizacji zakładanych w karcie przedmiotu efektów kształcenia. Kartę tę należy też poddać ocenie przez pracodawców, choćby przez Radę Programową, w której oni zasiadają.

Oceny Zakładów Pracy odnośnie praktyk studenckich są podsumowywane i przekazywane władzom Wydziału, wg takiego raportu za rok 2017/2018 w praktykach zawodowych w pełnym wymiarze (480h) uczestniczyło 39 studentów. Ocenie podlegają: przygotowanie merytoryczne praktykanta, zainteresowanie powierzoną pracą i zaangażowanie w jej wykonywanie, umiejętność realizacji zadań, samodzielność, poziom wykonywania zadań, kompetencje językowe, postawa zawodowa, umiejętność nawiązywania kontaktu z innymi pracownikami i współpracy w zespole, kultura osobista, punktualność i zdyscyplinowanie, przestrzeganie uregulowań oraz respektowanie uwag i wskazówek zakładowego opiekuna praktyk, łącznie 13 kryteriów, z czego 9 dla każdego ze studentów zostało ocenionych maksymalnie, a w przypadku 4 kryteriów obok ocen najwyższych (skala: 0, 2, 4, 6, 8, 10, gdzie 10 to ocena najwyższa) pojawiły się oceny 8 (najwięcej, bo 7 dotyczyło samodzielności, w

innych przypadkach to były 2 lub 3 oceny na 39). Zatem praktykanci zostali ocenieni bardzo wysoko.

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się na ogół w dwóch blokach po 45 minut. Nie stwierdzono blokowania zajęć, a „okienka” występują sporadycznie. Harmonogram zajęć dydaktycznych udostępniany jest studentom z odpowiednim wyprzedzeniem. Studenci wskazali, iż jest dostosowany do ich potrzeb. Dla osób pracujących utworzone zostały grupy popołudniowe, dla których zajęcia odbywają się od godz. 16:00. Umożliwia to osobom pracującym podjęcie studiów oraz aktywny udział w zajęciach dydaktycznych. Studenci obecni podczas spotkania z zespołem oceniającym wyrazili zadowolenie z istnienia takiej możliwości.

Analiza liczebności grup oraz hospitacje zajęć potwierdzają, że wielkość grup zapewnia dobre warunki prowadzenia zajęć. Na wykładach liczba studentów nie przekracza 60 studentów, ćwiczenia odbywają się w grupach liczących nie więcej niż 30 studentów, natomiast zajęcia laboratoryjne dostosowane są do wymogów pracowni liczących 18 lub 28 stanowisk komputerowych. Są to liczebności maksymalne, a zajęcia często odbywają się w znacznie mniejszych grupach. Niewielka liczebność grup jest atutem kształcenia na ocenianym kierunku i przyczynia się do skutecznego osiągnięcia efektów kształcenia. Pozwala to na dobre wykorzystanie zajęć w sposób aktywny oraz przyczynia się do rozwijania umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym potwierdzili, że liczebność grup zajęciowych jest odpowiednia, pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Treści programowe kierunku *ekonomia* ujęte są w moduły (przedmioty) oraz specjalności. Kształcenie odbywa się na trzech specjalnościach: Rachunkowość i controlling, Zarządzanie finansami oraz Transport i logistyka. Pierwsza ze specjalności związana jest z dyscypliną ekonomia i mocno powiązana z dyscypliną finanse. Druga ze specjalności odnosi się w dużej mierze do zagadnień z zakresu nauk o zarządzaniu, aczkolwiek wyraźne są również zagadnienia finansowe. Natomiast trzecia ze specjalności odnosi się głównie do dyscypliny nauk o zarządzaniu i transportu. Dyscyplina transport ma odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia, ale przy tworzeniu nowych specjalności należałoby zwrócić uwagę, aby nazwa specjalności w większym stopniu odpowiadała realizowanym treściom na specjalności. Trzecia specjalność pod nazwą Transport i logistyka powinna nazywać się Ekonomika transportu i logistyki, co odzwierciedlałoby poprawnie realizowane treści na tej specjalności. Z zakresu dyscypliny transport jest tylko jeden przedmiot Ekonomika transportu.

Również na poziomie przedmiotów dobór treści programowych jest w pełni zgodny z zakładanymi dla tych modułów efektami kształcenia, odpowiada profilowi praktycznemu oraz uwzględnia aktualny stan wiedzy z zakresu dyscyplin naukowych: ekonomii, finansów i nauk o zarządzaniu, ponieważ wielu prowadzących zajęcia realizuje badania naukowe w tych dyscyplinach lub / i jest aktywnymi praktykami w zakresie działalności gospodarczej.

Treści przewidziane dla języków obcych obejmują zarówno nauczanie ogólnych, jak i wprowadzenie do specjalistycznych (biznesowych) kompetencji językowych. Wymiar języków obcych w toku studiów jest wystarczający do osiągnięcia zakładanego w efektach kształcenia poziomu kompetencji językowych (4 sem. - 12 ECTS).

Pewnym mankamentem programu studiów jest brak obligatoryjnego przedmiotu w języku angielskim (lub innym obcym) w toku studiów. Obecnie studenci mają możliwość korzystania z zajęć do wyboru, jednak zakres uczestnictwa studentów w takich zajęciach należałoby zwiększać. W związku z powyższym należałoby rozważyć wprowadzenie, co najmniej jednego przedmiotu w języku obcym w toku studiów na kierunku *ekonomia*, oprócz lektoratów.

Metody dydaktyczne określone są w sylabusach przedmiotów. Do najczęściej stosowanych metod należą: studium przypadku, dyskusja, projekt, praca w grupach, rozwiązywanie ćwiczeń. Metody dydaktyczne są dostosowane do przedmiotów, uwzględniają

specyfikę i formę prowadzenia przedmiotu. Stosowane metody kształcenia na kierunku *ekonomia* są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. W trakcie zajęć dydaktycznych studenci wykonują zadania ukierunkowane na rozwijanie niezbędnych w kontekście przyszłej pracy zawodowej umiejętności praktycznych. Na spotkaniu z zespołem oceniającym obecni byli przedstawiciele studentów, którzy potwierdzili, iż w ich opinii podczas zajęć dydaktycznych zdobywają umiejętności zawodowe niezbędne na rynku pracy.

Wsparcie udzielane studentom ze strony nauczycieli akademickich oceniane jest pozytywnie. Przedstawiciele tej grupy interesariuszy wewnętrznych mogą uczęszczać na konsultacje podczas dyżurów, których terminy dostosowane są do zjazdów. Możliwa jest również komunikacja za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci kierunku *ekonomia* stwierdzali, iż liczba godzin oraz punktów ECTS przypisana poszczególnym przedmiotom/modułom, jest według nich właściwa. Przeprowadzona analiza stanu faktycznego nie wykazała również nieścisłości w tym zakresie. W opinii studentów nakład pracy wyrażony liczbą punktów ECTS jest adekwatny do rzeczywistej pracy studenta. W planie studiów kierunku *ekonomia* od roku akademickiego uwzględniono 480 godzin praktyki zawodowej z podziałem na 160 godzin na IV semestrze oraz 320 godzin na VI. Z informacji uzyskanych w czasie wizytacji wynika, iż podział wymiaru praktyki zawodowej w taki sposób umożliwia zarówno możliwość jej realizacji w dwóch różnych podmiotach, jak również podjęcie zatrudnienia po zakończeniu odbywania drugiego modułu praktyk. W opinii studentów, przedstawiciele otoczenia społeczno - gospodarczego oraz władz Jednostki, takie rozwiązanie ułatwia studentom oraz absolwentom ocenianego kierunku podjęcie pracy od razu po zakończeniu studiów lub nawet jeszcze w ich trakcie. Zakres realizacji praktyk studenckich oraz sposób ich zaliczenia określa regulamin praktyk zawodowych. Uwzględnia on możliwość zaliczenia pracy zawodowej w poczet praktyki studenckiej po przedstawieniu odpowiednich dokumentów, jeżeli zakres pracy jest zbieżny z efektami kształcenia przypisanymi do praktyki. Oceną zrealizowanej praktyki oraz zaliczaniem praktyki na podstawie pracy zawodowej dokonuje Dziekan lub osoba przez niego upoważniona. Praktyka zawodowa realizowana przez studentów ocenianego kierunku realizowana jest w jednostkach administracji rządowej i samorządowej, przedsiębiorstwach komunalnych i prywatnych. Ponadto niektórzy studenci kierunku *ekonomia* prowadzą własną działalność gospodarczą. Na stronach internetowych Uczelni i Wydziału nie są dostępne dokumenty związane z odbywaniem praktyki zawodowej, w tym regulamin studiów.

Proces kształcenia na kierunku *ekonomia* realizowany jest w oparciu o treści programowe zawarte w sylabusach przedmiotów. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA informowali, iż są one dla nich przejrzyste, zrozumiałe i zgodne z realizowanymi tematami. Zwrócili jednak uwagę, iż nie mają dostępu do elektronicznych wersji kart przedmiotów. Ponadto przeprowadzona analiza kart przedmiotów wykazała brak aktualnych pozycji literatury dla przedmiotu Technologie informacyjne.

Plan studiów ocenianego kierunku zakłada łącznie 72 godziny lektoratu z języka angielskiego na II oraz III roku. Studenci ocenianego kierunku wyrazili pozytywną opinię o wymiarze godzinowym oraz poziomie nauczania języka angielskiego. Studenci z orzeczoną stopniem niepełnosprawności mogą ubiegać się o dostosowanie procesu kształcenia do ich potrzeb poprzez indywidualizację procesu kształcenia, m.in. w formie dostosowanie sposobów zaliczeń przedmiotów, warunków uczestniczenia w zajęciach, wykorzystanie urządzeń elektronicznych wspomagających pełne uczestnictwo w procesie kształcenia.

Osoby niepełnosprawne mają możliwość dostosowania metod kształcenia do swoich potrzeb. Jednostka umożliwia indywidualny dobór treści i metod kształcenia poprzez studiowanie w ramach indywidualnej organizacji studiów lub indywidualnego programu, w tym planu studiów. Studenci są odpowiednio poinformowani o wymienionych możliwościach.

2.2.

Uczelnia ma opracowany system monitorowania i weryfikacji efektów kształcenia. Zasady i procedury związane z weryfikacją efektów kształcenia są określone w Regulaminie studiów oraz procedurach zapewnienia jakości kształcenia.

System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie kluczowe elementy procesu kształcenia, tj.: weryfikację efektów w odniesieniu do poszczególnych modułów, weryfikację efektów praktyk studenckich, weryfikację efektów w procesie dyplomowania oraz weryfikację efektów po ukończeniu studiów (dokonywaną przez absolwentów oraz pracodawców).

Na poziomie przedmiotów metody weryfikacji efektów kształcenia określone są w sylabusach. Stosowanych jest wiele metod (m.in. egzamin pisemny, ocena analizy przypadków, raporty z ćwiczeń, kolokwium pisemne, przygotowanie projektu, praca w zespołach, aktywność w zajęciach), które są odniesione do efektu, który jest za ich pomocą weryfikowany. Za pomocą stosowanych metod można weryfikować zarówno wiedzę, jak i umiejętności oraz kompetencje społeczne.

Efekty kształcenia osiągane przez studenta w toku studiów poddawane są regularnej weryfikacji, a sposoby weryfikacji dostosowane są do rodzaju efektów, tj. zostały podzielone na efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W karcie przedmiotu podawany jest dokładny opis końcowej weryfikacji efektów kształcenia, przeprowadzanej w celu zdobycia zaliczenia lub zdania egzaminu.

Na etapie weryfikacji efektów praktyk zawodowych kluczową rolę pełni Opiekun praktyk, który wystawia ocenę z praktyki. Bieżące monitorowanie przebiegu praktyk odbywa się poprzez analizę sprawozdań z odbywanych praktyk sporządzonych przez studenta, jak również w sposób nieformalny poprzez bezpośrednie kontakty. Podkreślić należy, iż w opinii studentów wyrażonej podczas spotkania z zespołem oceniającym dobrze oceniają organizację praktyk. Ponadto, do raportu dołączono procedurę Księgi Jakości Kształcenia „Praktyki studenckie” i formularz „Karta oceny praktykanta”.

Metody weryfikacji efektów w zakresie języka obcego są właściwie dostosowane do specyfiki przedmiotu (kolokwium, rozwiązywanie zadań, praca zespołowa, zadania domowe, prezentacja oraz w ostatnim semestrze lektoratu egzamin końcowy).

Na spotkaniu z zespołem oceniającym przedstawiciele studentów wskazali, iż stosowane metody sprawdzania i oceny umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów kształcenia. W ich opinii motywują one do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Na pierwszych zajęciach przekazywane są informacje odnoszące się do zakresu merytorycznego, zalecanej literatury, sposobu weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia, zasad usprawiedliwiania nieobecności oraz terminów dyżurów prowadzącego zajęcia.

Narzędziem systemu kształcenia potwierdzającym osiągnięcie założonych efektów jest analiza tematyki prac licencjackich i ich zgodność z dyscyplinami, do których odnoszą się efekty kształcenia kierunku *ekonomia*. Zespół oceniający przeanalizował tematykę 191 prac licencjackich, które były obronione w latach 2015-2018. Tematyka prac dyplomowych odpowiada dyscyplinom, do których przypisane są efekty kształcenia. Najwięcej prac, zgodnie z przypisaniem do dyscyplin, to prace z zakresu ekonomii, ponadto z nauk o zarządzaniu (ok. 15%) oraz z zakresu finansów (ok. 25%). Sporadycznie zdarzyły się prace wykraczające poza dziedzinę nauk ekonomicznych (praca: „Efekty zewnętrzne w transporcie drogowym”). Zjawisko niezgodności tematyki prac z dziedziną nauk ekonomicznych właściwie nie występuje.

Zasady dyplomowania uregulowane są na kilka sposobów. Regulamin studiów w rozdziale XII "Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy" określa ogólne warunki i tryb zatwierdzania tematów prac, składania prac dyplomowych, warunki dopuszczenia i przebieg egzaminu dyplomowego, itp. Ponadto zasady dyplomowania są uszczegółowione w dokumencie

„Zasady dyplomowania" wraz z załącznikami, które określają wzory dokumentów w procesie dyplomowania. Egzamin dyplomowy odbywa się w formie ustnej przed komisją powołaną przez Dziekana. W składzie komisji egzaminu dyplomowego, oprócz przewodniczącego i promotora zasiada recenzent pracy dyplomowej. Na egzaminie student prezentuje pracę i odpowiada na pytania związane z pracą. Następnie losuje pytania egzaminacyjne z przygotowanej listy pytań dla każdej ze specjalności. Pytania te odpowiadają tematyce zarówno kierunku *ekonomia*, jak również specjalności. Formuła stosowana przy obliczaniu średniej oceny na dyplomie jest następująca: 50% średnia ze studiów, 25% z oceny pracy dyplomowej, 25% z egzaminu dyplomowego. Studenci kierunku *ekonomia* posiadają wiedzę na temat postępowania związanego z procesem dyplomowania. Znane im są również zasady zaliczania kolejnych etapów studiów oraz uznawania efektów kształcenia.

Wylosowane do oceny prace dyplomowe były na zróżnicowanym poziomie, ale odpowiadają one, co najmniej minimalnym wymogom stawianym pracom licencjackim na profilu praktycznym. W niektórych pracach nieco brakuje propozycji własnych autora, praktycznych usprawnień i wniosków doskonalących. Recenzje prac są sporządzane rzetelnie, nieraz dosyć ogólnie, można zauważyć zawyżanie oceny. Oceny z pracy odpowiadają ich poziomowi. Prace są sprawdzane programem antyplagiatowym. Prace dyplomowe pozwalają na weryfikację efektów kształcenia założonych w procesie dyplomowania.

Prace przejściowe, zaliczeniowe i egzaminacyjne na ogół pozwalają na weryfikację przedmiotowych efektów kształcenia, z pewnymi zastrzeżeniami. Niektóre z prac są słabo opisane przez prowadzącego, tj. brakuje punktacji, zasad oceniania, brak jest wyniku końcowego pracy. Większość prac jest opisana przez prowadzącego prawidłowo. Ogólna uwaga w tym zakresie dotyczy systemu archiwizacji tych prac. Prace nie są archiwizowane w sposób systematyczny. Brak jest zbiorczych protokołów ocen z poszczególnych przedmiotów, dokładnego opisu, jakiego roku dotyczy przedmiot, na którym roku i w którym semestrze jest dany przedmiot, kto jest prowadzącym, itp..

W czasie spotkania z ZO PKA studenci ocenianego kierunku wyrazili opinię, iż system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia jest dla nich transparentny i umożliwia obiektywną ocenę ich osiągnięcia. Najczęściej stosowane metody na kierunku *ekonomia* to egzaminy pisemne oraz ustne, a także kolokwia częściowe i końcowe, prezentacje, referaty. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię, że są oceniani rzetelnie, bezstronnie i obiektywnie. Przeprowadzona analiza stanu faktycznego nie wykazała nieprawidłowości w tym aspekcie.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię, iż w czasie realizacji procesu kształcenia, w tym w czasie sesji egzaminacyjnej, oceniani są w sposób zgodny założeniami przedstawionymi na pierwszych zajęciach danego przedmiotu. Ponadto terminy zaliczeń oraz egzaminów ustalane są pomiędzy prowadzącym dany przedmiot a studentami.

2.3.

Uczelnia określa, co roku warunki, tryb i terminy rekrutacji na kierunek *ekonomia* w drodze uchwały Senatu. W toku rekrutacji na studia I stopnia kandydaci zobowiązani są dostarczyć wymagane, określone w uchwale rekrutacyjnej, dokumenty. O przyjęciu na studia decyduje wynik postępowania kwalifikacyjnego, które odbywa się na podstawie konkursu świadectw. Na studia obowiązuje wstęp wolny do wyczerpania limitu miejsc określonego w uchwale rekrutacyjnej na dany rok akademicki, przyjmowanej przez Senat uczelni do 30 czerwca każdego roku. Podstawą decyzji o przyjęciu na studia jest złożenie podania na studia i przedstawienie wymaganych dokumentów. W warunkach rekrutacji przewidziany jest również sposób postępowania w stosunku do kandydatów z maturą międzynarodową. Warunki rekrutacji dla kierunku *ekonomia* są jasne, nie zawierają zapisów dyskryminujących. Potwierdzili to studenci

podczas spotkania z zespołem oceniającym, stwierdzając, że zasady rekrutacji kandydatów są spójne i przejrzyste oraz umożliwiają dobór odpowiednich kandydatów na studia.

Zasady zaliczania poszczególnych etapów studiów określone są w Regulaminie studiów. Obejmują one m.in. warunki zaliczenia semestru w trybie zwykłym oraz w trybie warunkowym oraz warunki zmiany uczelni, kierunku i formy studiów. Zasady te są jasne, dostępne dla studentów. Realizacja procesu dyplomowania przebiega zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie studiów. Ponadto dokumenty wewnętrzne regulują w zakresie dyplomowania takie kwestie jak wymogi merytoryczne i formalne pisania prac licencjackich oraz zasady sprawdzania prac systemem antyplagiatowym. Przyjęte zasady dyplomowania są adekwatne do specyfiki ocenianego kierunku, poziomu oraz profilu studiów.

Uczelnia jest przygotowana do potwierdzania efektów uczenia się, a szczegółowy tryb i zasady określa Uchwała Nr 2/2015 Senatu Sopotkiej Szkoły Wyższej z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie procedury uznawania efektów uczenia się. Do Księgi Jakości Kształcenia wprowadzono Procedurę nr 22 „Uznawanie efektów kształcenia się”. Szczegółowe zasady potwierdzania efektów uczenia się zawierają: słownik pojęć, zasady potwierdzania, warunki potwierdzania, tryb potwierdzania oraz sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących efekty uczenia się. W dotychczasowych postępowaniach kwalifikacyjnych, żaden z kandydatów na studia nie skorzystał z możliwości uzyskania potwierdzenia nabytych efektów kształcenia.

W czasie spotkania z ZO PKA, studenci wyrazili opinię, iż zarówno sam proces rekrutacji, procedury jak i sposób informacji był dla nich przejrzysty i zrozumiały. Studenci wyrazili opinię, iż kryteria rekrutacji były obiektywne, umożliwiały równy udział wszystkich kandydatów w procesie przyjmowania na studia. Przeprowadzona analiza stanu faktycznego potwierdziła kompleksowy zakres informacji przekazywanych przez Jednostkę dla kandydatów na studia, w tym informacji na stronie internetowej oraz właściwą obsługę procesu rekrutacji ze strony Jednostki i Uczelni.

Proces dyplomowania na ocenianym kierunku rozpoczyna się rok przed planowanym zakończeniem studiów. Studenci wybierają promotora spośród grona nauczycieli akademickich przypisanych do danej specjalności. Temat pracy dyplomowej jest ustalany pomiędzy studentem i promotorem. W Uczelni funkcjonuje procedura antyplagiatowa w ramach, której każda praca przed skierowaniem do obrony, poddawana jest weryfikacji przez komputerowy system antyplagiatowy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Realizacja programu studiów na kierunku *ekonomia* zapewnia osiągnięcie kierunkowych efektów kształcenia. Struktura godzin w programie studiów zapewnia dobre połączenie wiedzy i umiejętności specjalistycznych z podstawami wiedzy ekonomicznej i zarządczej. Zaletą programu studiów jest duży stopień ich praktyczności. Dotyczy to zajęć określonych, jako związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym.

Atutem kształcenia na kierunku *ekonomia* jest stosunkowo niewielka liczebność grup, w których odbywają się zajęcia, co przyczynia się do skutecznego osiągania efektów kształcenia i do rozwijania umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych.

Uczelnia ma opracowany i funkcjonujący system monitorowania i weryfikacji efektów kształcenia. System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie kluczowe elementy procesu kształcenia. Proces dyplomowania przebiega prawidłowo, a niezgodność tematyki prac z dziedziną nauk ekonomicznych ma charakter marginalny.

W procesie rekrutacji o przyjęciu decyduje konkurs świadectw maturalnych oraz złożenie wymaganych dokumentów.

Mankamentem wpływającym na skuteczność weryfikacji efektów kształcenia jest nie w pełni zrealizowany systemu archiwizacji prac zaliczeniowych, przejściowych i egzaminacyjnych.

Sam proces prowadzenia praktyk zawodowych nie budzi poważniejszych zastrzeżeń, jednak wątpliwości rodzi system ich oceniania, brakuje też systemu oceny efektów kształcenia przewidzianych kartą przedmiotu.

Do słabych stron procesu kształcenia można również zaliczyć brak obligatoryjnego przedmiotu w języku angielskim (lub innym obcym) w toku studiów. Obecnie studenci mają możliwość korzystania z zajęć do wyboru w języku obcym, jednak zakres uczestnictwa studentów w takich zajęciach należałoby systematycznie zwiększać.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się modyfikację planu studiów z uwzględnieniem większej liczby zajęć/godzin realizowanych w formie laboratorium komputerowego z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania komputerowego;
2. Opracowanie systemu archiwizowania prac przejściowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych.
3. Zwiększenie udziału studentów w zajęciach odbywających się w językach obcych, docelowo wprowadzenie obligatoryjnego przedmiotu w języku obcym.
4. Należy wystandardyzować ocenę praktyk zawodowych, wprowadzić, jako załącznik do zawieranych porozumień kartę przedmiotu, a także zmodyfikować raport z praktyk, w taki sposób, aby pracodawca oceniał stopień realizacji oczekiwanych efektów kształcenia, proponuje się także wprowadzenie samooceny studentów w zakresie oceny stopnia realizacji efektów praktyk zawodowych. Ponadto w przypadku pozostawienia ocen przy przedmiocie praktyka zawodowa należy przeprowadzić szkolenia wśród pracodawców przyjmujących na praktyki, by ujednocilić system ocen, względnie proponuje się zastąpienie oceny zaliczeniem praktyk zawodowych.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

W Sopockiej Szkole Wyższej wprowadzono model zarządzania jakością kształcenia, który obejmuje różne sfery dotyczące skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, w tym między innymi związane z:

- projektowaniem, zatwierdzaniem, monitorowaniem i okresowym przeglądem programu kształcenia, na który składają się następujące obszary, które będą obecnie przedmiotem analizy:
  - projektowanie i zatwierdzanie programu kształcenia,
  - monitorowanie procesu kształcenia,
  - monitorowanie kwalifikacji dydaktycznych nauczycieli akademickich,
  - weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia,
- publicznym dostępem do informacji.

Dla każdego z tych obszarów określone zostały wnioski wynikające z monitorowania i przeglądów oraz wykonanych badań a także rozmów z interesariuszami zewnętrznymi i

wewnętrznymi dotyczące czterech wskazanych wyżej obszarów. Pozwoliło to na określenie działań doskonalących, a więc tych, które zostały podjęte dla eliminacji stwierdzonych nieprawidłowości. Stopień realizacji działań umożliwił ocenę skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Model zarządzania jakością obejmuje System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem Systemu sprawuje Rektor. Dla realizacji zadań wynikających z SZJK został powołany Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (zespół ten swoimi działaniami obejmuje wszystkie wydziały Sopotkiej Szkoły Wyższej) oraz Rady Programowe Wydziału Ekonomiczno-Społecznego, Zamiejscowego w Chojnicach oraz Architektury, które dodatkowo monitoruje jakość dydaktyki.

Pierwszy obszar to **projektowanie i zatwierdzanie programu kształcenia**. Opracowanie i zatwierdzanie programów a także efektów kształcenia odbywa się na szczeblu Rady Programowej sprawującej opiekę nad kierunkiem studiów oraz na szczeblu Rady Wydziału, a także pracowników stanowiących podstawową kadrę danego kierunku. Wszystkie propozycje zmian są opiniowane przez Radę Programową oraz Samorząd Studentów zgodnie z Procedurą KJKP-SSW-5-2a Studenci, jako członkowie ciała opiniodawczo-doradczych, poza możliwością bezpośredniego zgłaszania propozycji zmian (w ramach badania ankietowego), mogą także wnioskować o wprowadzenie zmian formułując wnioski kierowane do Rady Programowej Wydziału, Dziekana Wydziału lub zgłaszając je przez swoich przedstawicieli w Radzie Wydziału.

Poza interesariuszami wewnętrznymi znaczącą rolę w formułowaniu i ocenie treści programowych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy odgrywa Konwent Pracodawców Wydziału w skład, którego wchodzi przedstawiciele sektora przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych. Głównym zadaniem Konwentu Pracodawców jest opiniowanie efektów kształcenia kierunku studiów, programów nauczania i treści zajęć w kontekście ich dostosowania do potrzeb rynku pracy, określanie zapotrzebowania na kwalifikacje zawodowe wśród absolwentów Wydziału, wypracowywanie mechanizmów służących nawiązywaniu współpracy pomiędzy pracodawcami a uczelnią. Sugestie członków Konwentu Pracodawców wykorzystywane są również w określaniu tematyki prac dyplomowych, a także organizacji praktyk studenckich i staży zawodowych. W ocenie projektowania i zatwierdzania programu kształcenia biorą też udział absolwenci Wydziału poprzez badanie ankietowe ich losów zawodowych dokonywane rok i trzy lata po ukończeniu studiów (Procedura KJK P-SSW-7-1)

Interesariusze wewnętrzeni są członkami Rady Programowej, oraz Rady Wydziału, natomiast przedstawiciele pracodawców zasiadają w Konwencie Pracodawców Wydziału.

Monitorowanie procesu kształcenia to kolejny obszar analizy. W ramach niego są podejmowane działania dotyczące zarówno monitorowania jak i okresowych przeglądów programów kształcenia a także stopnia osiągnięcia zakładanych w programie efektów kształcenia (Procedura KJK P-SSW-5-2b „Ewaluacja procesu kształcenia,,). Przedsięwzięcia związane z monitorowaniem procesu kształcenia odbywają się na każdym etapie kształcenia, począwszy od zajęć dydaktycznych, poprzez praktyki zawodowe, na procesie dyplomowania kończąc. W tym celu opracowane zostały zasady przygotowania i obrony prac dyplomowych zawarte w Procedurze KJK nr P-SSW-5-6 z 10.02.2016 dotyczące między innymi: standardu pracy dyplomowej, zasad zatwierdzania tematów prac dyplomowych, terminu pracy dyplomowej, obowiązków kierującego pracą dyplomową, obowiązków wykonującego pracę dyplomową oraz wymaganiom stawianym pracy dyplomowej na kierunku *ekonomia*. Procedura zawiera również informację na temat sposobu przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz archiwizacji pracy dyplomowej. Obowiązujące na egzaminie dyplomowym pytania egzaminacyjne odpowiadają założonemu efektom kształcenia.

Procesem monitorowania efektów kształcenia objęte są również praktyki studenckie, dla których opracowano i wdrożono Procedurę KJK P-SSW-5-4 z 10.01.2018 opisującą proces

realizacji praktyk i system weryfikacji ich efektów kształcenia (dzienniczek praktyk i karta oceny).

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest ściśle związane z metodami i formami kształcenia. Biorąc pod uwagę doświadczenie dydaktyczne pracowników, Władze Wydziału pozostawiają swobodę wyboru tych metod i form prowadzącym zajęcia.

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągnięcia zakładanych efektów pozwala na dokonanie oceny aktualności zakładanych efektów kształcenia, w tym m. in. na ich zgodności z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy, oceny stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oceny programu studiów, stosownych form kształcenia i metod ich weryfikacji i oceniania, a także ocenę nakładu pracy własnej studenta, materiałów dydaktycznych oraz infrastruktury dydaktycznej. Ocena osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia dokonywana jest w trakcie trwania semestru (ocena śródsesemestralna) i na zakończenie semestru (ocena podsumowująca). Śródsesemestralnej weryfikacji efektów kształcenia dokonuje nauczyciel akademicki w trakcie prowadzonych zajęć. Końcowej weryfikacji efektów kształcenia tzw. oceny podsumowującej dokonuje nauczyciel prowadzący zajęcia lub koordynator przedmiotu. Zastosowanie metod weryfikacji przypisanych danemu modułowi lub przedmiotowi, zgodnie z kartą przedmiotu, potwierdzają nauczyciele akademicy w formie pisemnego sprawozdania. Sprawozdanie to składane jest raz w semestrze na specjalnie do tego przeznaczonym formularzu. Po zakończeniu semestru Dziekan przeprowadza analizę osiągniętych efektów kształcenia. Ocenę tę przeprowadza się na podstawie pisemnego sprawozdania nauczyciela akademickiego z zastosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia (dotyczy to zarówno oceny częściowej jak też końcowej), analizy rozkładu ocen końcowych z przedmiotów/modułów, analizy ankiet studenckich dotyczących dydaktyki. Wnioski z przeprowadzonej analizy opracowuje Dziekan i po zasięgnięciu opinii Rady Programowej przedstawia je Radzie Wydziału celem podjęcia skutecznych działań o charakterze doskonalącym lub - w zależności od stwierdzonych uchybień – naprawczym.

Monitorowanie kwalifikacji dydaktycznych nauczycieli akademickich przebiega zgodnie z Procedurą KJK P-SSW-4-2 „Wymagania kwalifikacyjne i obowiązki Kadry dydaktycznej” oraz Procedurą KJK P-SSW-7-2 „Okresowa ocena pracowników”. Na Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach badanie jakości dydaktyki odbywa się przez ocenę nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na Wydziale. Badanie ankietowe przeprowadzane jest przez interesariuszy wewnętrznych (studentów) z reguły w ostatnim tygodniu semestru lub innym wskazanym przez dziekana. Formularz ankiety jest anonimowy. Każdy z nauczycieli akademickich otrzymuje indywidualny wyciąg uzyskanych ocen. Wyniki ankiet są przedmiotem dyskusji i oceny przez Radę Programową Wydziału. Z wynikami ankiet zapoznawani są także przedstawiciele studentów. Opinia obu grup interesariuszy przekazywana jest przez Dziekana pod dyskusję Rady Wydziału w celu podjęcia działań doskonalących lub - w zależności od stwierdzonych uchybień – naprawczych. Elementem oceny są także hospitacje zajęć oraz okresowa ocena dorobku naukowego przeprowadzana, co dwa lata. Oceny okresowej rozwoju pracowników Wydziału dokonuje komisja powołana przez Rektora. Wyniki tej oceny uwzględniane są w polityce awansowej pracowników oraz przy planowaniu obsady kadrowej zajęć dydaktycznych.

Ostatnim obszarem jest **weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia**. Zgodnie z przyjętymi zasadami efekty kształcenia są weryfikowane w trakcie zajęć dydaktycznych i podczas egzaminów semestralnych. Proces weryfikacji obejmuje wszystkie rodzaje efektów kształcenia. Prace etapowe obejmują głównie prace projektowe, analizę przypadków, aktywność w dyskusjach, ocenę prac domowych. Weryfikacja efektów kształcenia osiągniętych na zakończenie procesu kształcenia jest prowadzona zgodnie z kartą przedmiotu dla seminarium dyplomowego. Ocena osiągnięcia efektów kształcenia dla przedmiotów prowadzonych w ramach kierunku *ekonomia* prowadzona jest także poprzez:

- ankietę oceny efektów kształcenia, w której wszyscy nauczyciele akademicy w odniesieniu do prowadzonych przez siebie przedmiotów oceniają stopień realizacji celów i efektów kształcenia, skala dwustopniowa tak / nie

- ewaluację kształcenia poprzez monitorowanie zajęć dydaktycznych (hospitacje zajęć dydaktycznych, ankietyzacja studenta dotycząca oceny zajęć dydaktycznych)

Jak poinformowano w czasie wizytacji wszystkie, krótko omówione wyżej, działania dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowych przeglądów programu kształcenia, które zmierzają do określenia skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, uwzględniają opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Za takie podjęte przez Władze Wydziału, których inicjatorami byli interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, można uznać:

1. Na wniosek **nauczycieli akademickich** dokonywane są zmiany dotyczące:

- sekwencji realizacji poszczególnych przedmiotów np. zmiana kolejności realizacji przedmiotów;
- wprowadzanie nowych przedmiotów do wyboru;
- zmian przedmiotów dotychczas nauczanych;
- zmian w zakresie formy odbywania zajęć;
- modyfikacji treści nauczanego przedmiotu;
- wymiaru godzinowego przedmiotów;

2. Na wniosek **pracowników prowadzących seminaria dyplomowe oraz studentów**, Dziekan może wyrazić zgodę na przygotowywanie prac dyplomowych w języku obcym;

3. Na wniosek **studentów** zmiany sprowadza się do:

- rozszerzania oferty przedmiotów fakultatywnych w ramach profili specjalizacyjnych;
- prowadzenia zajęć fakultatywnych w postaci warsztatów, projektów, casy study przez członków Konwentu Pracodawców lub innych osób z otoczenia społeczno-gospodarczego.
- modyfikacji programu przedmiotu „Technologie informacyjne” Wprowadzenie przedmiotu „Bezpieczeństwo informacyjne”
- zwiększenia zajęć laboratoryjnych z „Systemów finansowo- księgowych klasy ERP, MS Excel dla zaawansowanych”,

4. Z inicjatywy **interesariuszy zewnętrznych** (Konwentu Pracodawców i absolwentów kierunku) zmiany ukierunkowane zostały na:

- wprowadzenie zajęć z zakresu pracy w zespole, pracy w środowisku wielokulturowym, zarządzania czasem itp.
- stałą współpracę, poprzez aktywne członkostwo w Radzie Programowej Centrum Edukacyjno - Wdrożeniowego w Chojnicach, z przedstawicielami życia społeczno-gospodarczego Chojnic, wspierając pracodawców w podnoszeniu kompetencji zawodowych ich pracowników (kursy i szkolenia) a studentom umożliwiając odbywanie praktyk i staży zawodowych
- współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi Chojnic i okolic ramach, której realizowane są projekty podnoszące kompetencje młodzieży w obszarze przedsiębiorczości i finansów.

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, że przedstawiciele interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są członkami wszystkich ciał odpowiedzialnych za podejmowania kluczowych decyzji dla projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowych przeglądów programu kształcenia.

Działania składające się na projektowanie, monitorowanie oraz okresowe przeglądy programów kształcenia, które uwzględniają opinie interesariuszy wewnętrznych, to:

- ciągły przegląd kart przedmiotów,
- systematyczna ocena jakości kształcenia w oparciu o ankiety ewaluacyjne studentów,
- cykliczna hospitacja zajęć pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne,
- ciągłe objęcie wszystkich prac dyplomowych kontrolą antyplagiatową,
- stałe monitorowanie terminowego rozpoczynania zajęć oraz odbywania konsultacji przez wykładowców oraz monitorowanie realizacji zajęć przeniesionych (z uzasadnionego powodu) na inny termin,
- ciągłe monitorowanie i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej.

Z kolei działania składające się na projektowanie, monitorowanie oraz okresowe przeglądy programów kształcenia, które uwzględniają opinie interesariuszy zewnętrznych to:

- systematyczne monitorowanie programów kształcenia pod kątem oczekiwań kompetencji zawodowych absolwentów przez rynek pracy,
- rozszerzenie współpracy z pracodawcami regionu poprzez włączanie ich (w miarę możliwości) w proces dydaktyczny,
- przeprowadzanie i analiza ankiet absolwentów będąca wyrazem troski o dostosowanie programu kształcenia do wymogów dzisiejszego rynku pracy.

Syntetyczne zestawienie podjętych działań dotyczących projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowych przeglądów programu kształcenia w celu oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przedstawia poniższa tabela.

Badany obszar	Wnioski z monitorowania i przeglądów, badań oraz rozmów z interesariuszami	Działania doskonalące
Projektowanie i zatwierdzanie programu kształcenia,	<p>Potrzeba zmian w programie studiów poprzez dostosowania efektów kształcenia do PRK oraz modyfikacje form zajęć w celu zwiększenia ich praktyczności</p> <p>-----</p> <p>Potrzeba zwiększenia roli studenta w kształtowaniu ścieżki edukacyjnej oraz zasadność zwiększenia wymiaru (zmiany) przedmiotów specjalizacyjnych i przedmiotów do wyboru oraz przedmiotów „miękkich” (studenci, nauczyciele akademicy)</p> <p>-----</p> <p>Potrzeba większej liczby zajęć praktycznych (studenci, pracodawcy)</p>	<p>Koordinator KJK i ds. jakości kształcenia wraz z Radą Programową dokonają przypisania efektów kształcenia na kierunku ekonomia do PRK zgodnie z realizowaną dyscypliną naukową oraz wskażą formy prowadzenia zajęć odpowiadające praktycznemu profilowi nauczania.</p> <p>-----</p> <p>Zmiana ogólnej struktury zajęć na kierunku przez zwiększenie liczby godzin przedmiotów specjalnościowych i do wyboru. Zmiany w tematyce przedmiotów „miękkich” - nowy plan studiów 2019/2020 (Zamiast „Etyki” lub „Filozofii” wprowadzone zostaną przedmioty „Różnice kulturowe w biznesie” lub „Psychologia biznesu”</p> <p>-----</p> <p>Zwiększenie od roku akademickiego 2019/2020 wymiaru praktyki do 6 miesięcy. Systematyczne wprowadzanie narzędzi informatycznych w przedmiotach praktycznych takich jak np. „analiza ekonomiczna” „rachunkowość”, „metody oceny projektów inwestycyjnych”. Zwiększenie uczestnictwa praktyków w realizacji programu kształcenia</p>

Monitorowanie procesu kształcenia	Uchybienia formalne w sporządzeniu sylabusów przedmiotów (Dziekan, koordynator przedmiotu)	Przegląd sylabusów i wprowadzenie niezbędnych modyfikacji przez osoby odpowiedzialne za karty przedmiotów.
Monitorowanie kwalifikacji dydaktycznych nauczycieli akademickich	Potrzeba rozwoju kompetencji innowacyjnego prowadzenia zajęć dydaktycznych, poprzez zastosowanie nowoczesnych metod i narzędzi pracy.	W roku 2017 przeprowadzono badania wśród pracowników, które wskazały ich potrzeby szkoleniowe w zakresie dydaktyki. W związku z tym w ramach zintegrowanego projektu UE „Kompleksowy rozwój Sopotkiej Szkoły Wyższej” przewidziano szkolenia dla kadry dydaktycznej z zakresu prowadzenie skutecznych prezentacji i wystąpień publicznych, zasady tworzenie efektywnych prezentacji, tworzenie materiałów e-learningowych, przygotowanie metodyczne do prowadzenia zajęć o-line, tworzenie interaktywnych materiałów edukacyjnych, zdalne konsultacje.
Weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia	<p>Potrzeba zmodyfikowania „Sprawozdania z ewaluacji dydaktyki” służącej pozyskiwaniu informacji o osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia (nauczyciele akademicy, Koordynator KJK i ds. Jakości Kształcenia, Rada Programowa).</p> <p>-----</p> <p>Badanie realizacji/osiągnięcia przez studentów zakładanych przedmiotowych efektów kształcenia w zakresie realizowanych przedmiotów (Koordynator KJK i ds. Jakości Kształcenia, Dziekan, interesariusze zewnętrzni).</p> <p>Badanie opinii nauczycieli akademickich nt. czynników sprzyjających i utrudniających realizację zakładanych efektów kształcenia (Koordynator KJK i ds. Jakości Kształcenia, Dziekan, interesariusze zewnętrzni).</p> <p>-----</p> <p>Potrzeba weryfikacji pytań na egzaminie zgodnie z profilem praktycznym nauczania</p> <p>-----</p> <p>Potrzeba przybliżenia tematyki prac dyplomowych do aktualnych problemów rynku pracy i otoczenia gospodarczego.</p>	<p>Opracowanie nowego sprawozdania pod nazwą „Informacja nauczyciela akademickiego o osiągnięciu efektów kształcenia”. Nowa karta będzie posiadała formułę pozwalającą na samoocenę prowadzącego przedmiot w zakresie realizowanych efektów kształcenia w skali od 1 do 5, a także ocenę warunków kształcenia.</p> <p>-----</p> <p>Coroczna analiza realizacji zakładanych efektów kształcenia na Wydziale na podstawie formularza „Sprawozdanie z ewaluacji dydaktyki” – opracowanie rocznego sprawozdania o osiągnięciu efektów kształcenia.</p> <p>-----</p> <p>W roku akademickim 2019/2020 Rada Programowa przygotowuje propozycje nowych zestawów egzaminacyjnych uwzględniających praktyczne efekty kształcenia.</p> <p>-----</p> <p>Podjęcie dyskusji nad aktualizacją problematyki prac dyplomowych z Radą Programową, Konwentem Pracodawców oraz opiekunami praktyk ze strony pracodawców.</p>

Udział studentów w projektowaniu i zatwierdzaniu programu kształcenia sprowadza się do udziału przedstawicieli studentów w pracach Komisji Programowej, Senatu SSW oraz opiniowania propozycji zmian planów i programów studiów. Najczęściej zmiany te wynikają ze zmian przepisów powszechnie obowiązujących.

3.2.

Publiczny dostęp do informacji jest drugą ze sfer oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Jest zapewniany przez stronę internetową Uczelni i Wydziału oraz system Ilias. -Strony internetowe Wydziału oraz Uczelni udostępniają także informacje dotyczące rekrutacji oraz możliwości dalszego kształcenia i zatrudnienia absolwentów Wydziału. Według informacji

uzyskanych w czasie wizytacji na spotkaniu z przedstawicielami Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia za wszelkie działania związane z obsługą kanałów informacyjnych, tj. udostępnianie, monitorowanie i aktualizowanie danych odpowiedzialny jest Uczelniany Zespół ds. Promocji współpracujący z pracownikami dziekanatu Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach. Zakres informacji do umieszczenia na stronie Wydziałowej zgłaszają Władze Wydziału, pracownicy, Samorząd Studencki oraz studenci drogą mailową, telefonicznie lub ustnie.

Sprawy studenckie takie jak: odwoływanie zajęć, zmiana terminów konsultacji odbywa się poprzez platformę Ilias, natomiast zmiany terminów odbywania zajęć za pośrednictwem Działu Kształcenia.

Plany zajęć dydaktycznych, programy kształcenia, procedury, uchwały dotyczące kształcenia są umieszczane na platformie Ilias przez pracownika działu Kształcenia lub Dziekanatu niezwłocznie po ich przyjęciu lub ich zaktualizowaniu przez Radę Wydziału.

Uczelniany opiekun ds. praktyk i staży przesyła drogą mailową ogłoszenia o praktykach i stażach do upoważnionego pracownika dziekanatu Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach, który niezwłocznie umieszcza je na stronie internetowej Wydziału oraz na tablicach ogłoszeń na Wydziale. W ramach Wydziału starostwie poszczególnych lat prowadzą wielokanałową komunikację ze studentami za pośrednictwem platformy internetowej Ilias lub strony internetowej Wydziału oraz kanałów mediów społecznościowych. Ponadto na stronie tej znajdują się informacje dotyczące aktualnych wydarzeń, informacje o szkoleniach, zajęciach fakultatywnych, projektach realizowanych na Wydziale. Nadzór merytoryczny nad całością informacyjną sprawuje oddelegowany przez dziekana pracownik Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach we współpracy z Działem Promocji Uczelni.

Cyklicznie dokonuje on aktualizacji wydziałowej strony w celu zwiększenia jej przejrzystości i czytelności. Aktualnie pracuje się nad modyfikacją strony internetowej Wydziału by była ona kompatybilna ze stroną www Uczelni,

Na podstawie przeprowadzonych spotkań w czasie wizytacji oraz analizy stanu faktycznego, można stwierdzić, iż Uczelnia zapewnia studentom powszechny i kompleksowy dostęp do informacji. Głównym źródłem informacji jest strona internetowa Sopockiej Szkoły Wyższej i Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach. Informacje na niej zawarte są w większości aktualne. Aktualizacji wymagają jednak treści związane z organizacją roku akademickiego oraz z dostępem do dokumentów związanych z procesem kształcenia (karty przedmiotów, praktyka zawodowa). Ponadto źródłem informacji dla studentów ocenianego kierunku jest dziekanat. W czasie spotkania studentów z ZO PKA wyrażono pozytywną opinię o sposobie, rzetelności i formie przekazywanych informacji przez dziekanat. Uczelnia wykorzystuje platformę internetową do obsługi administracyjnej studentów, która również wspomaga proces dostępu studentów do informacji.

Uwagi dotyczące publicznego dostępu do informacji gromadzi i wprowadza na bieżąco modyfikacje Dział Promocji i oddelegowany przez Dziekana pracownik dziekanatu Wydziału zamiejscowego w Chojnicach.

Publiczny dostęp do informacji jest istotną sferą warunkującą skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w sposób uporządkowany określa postępowanie dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania i przeglądu programu kształcenia. W procesach tych uczestniczą interesariusze wewnątrzni, tj. nauczyciele akademicy, studenci, a także przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Zarówno na poziomie Uczelni, jak i Jednostki identyfikuje się wiele działań zorientowanych na monitorowanie, ocenę i doskonalenie programu kształcenia, choć Wewnętrzny System

Zapewniania Jakości Kształcenia, w odniesieniu do monitorowania metod weryfikacji efektów kształcenia wymaga dalszej refleksji i doskonalenia założeń/realizacji niektórych rozwiązań. Słabą stroną w odniesieniu do tego obszaru jest brak jednolitych zasad archiwizacji prac potwierdzających osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także sposobu opisu przechowywanych przez koordynatorów materiałów. Wyniki monitorowania programu kształcenia oraz wnioski z oceny osiągniętych przez studentów efektów kształcenia są wykorzystywane jako podstawa doskonalenia procesu kształcenia. Jednostka zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Z punktu widzenia kompleksowości monitorowania systemu weryfikacji efektów kształcenia w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, należy poddawać ocenie również inne, niż prace pisemne, wytwory studentów potwierdzające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i analizować losowo wybrane ich próbki. Ponadto należy ujednolicić sposób opisu przechowywanych materiałów.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

W bieżącym roku akademickim na ocenianym kierunku zajęcia dydaktyczne prowadzi 27 nauczycieli akademickich. Dla 8 osób z tego grona, czyli dla 1 profesora, 6 doktorów i 1 magistra, Sopotcka Szkoła Wyższa jest podstawowym miejscem pracy. 4 osoby są zatrudnione na podstawie umowy o pracę, ale SSW nie jest dla nich podstawowym miejscem pracy. Pozostali świadczą pracę na podstawie umów cywilno-prawnych. Łącznie zajęcia prowadzi 3 samodzielnych nauczycieli akademickich z dorobkiem naukowym z ekonomii i finansów, 19 doktorów (dorobek naukowy 1 osoby z prawa, 1 z filozofii, 12 z ekonomii i finansów, w kilku przypadkach łączony z dorobkiem z nauk o zarządzaniu i jakości, 5 z nauk o zarządzaniu i jakości, ale w tej ostatniej podgrupie informacje o dorobku naukowym 2 osób były bardzo skąpe) i 5 magistrów o kwalifikacjach z filologii, ekonomii i finansów oraz matematyki. Z 4 innymi osobami z tytułami zawodowymi magistra zawarto umowy cywilno-prawne, lecz brak informacji o prowadzonych zajęciach. W ramach dorobku naukowego z ekonomii i finansów wyraźnie dominuje dorobek z rachunkowości, znaczny jest też z finansów, a z kanonu kierunku ekonomia niewielki. 22 nauczycieli akademickich ma doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelniami, odpowiednie ze względu na efekty kształcenia i treści programowe na ocenianym kierunku. Tu także dominuje doświadczenie finansowo-księgowo.

W sumie zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi zespół liczny, o odpowiednio różnorodnych kwalifikacjach, lecz z pewnym niedostatkiem reprezentantów podstawowych subdyscyplin ekonomii, co jednak pozostaje w zgodzie z koncepcją kształcenia także silnie

nachyloną ku finansom i rachunkowości. Dla tej koncepcji kształcenia opisywany zespół jest odpowiedni, a pod względem doświadczenia zawodowego nawet bardzo dobry. Kwalifikacje dydaktyczne tego zespołu także są przeciętnie wysokie, przede wszystkim ze względu na doświadczenie dydaktyczne nabyte w tej i innych uczelniach. W miarę potrzeby prowadzi się też indywidualne szkolenia dydaktyczne, ale z rozmów na spotkaniu z kadrami wynika, że nie są one na tyle zorganizowane i systematyczne, by można było mieć pewność, że każdy nauczyciel akademicki je odbył w odpowiednim zakresie.

Uwzględniając natomiast liczbę godzin realizowanych zajęć, można wywnioskować, że ponad $\frac{3}{4}$ godzin (poza seminariami) realizowana jest przez praktyków.

Wnioski te są konsekwencją analizy dokumentów zawierających opis doświadczeń zawodowych wykładowców oraz planu studiów, które zostały przedstawione przez władze Wydziału w czasie wizytacji. Uwzględniając deklarowany praktyczny charakter kształcenia jest to relacja, która uwiarygadnia wysoki stopień upracticznienia zajęć.

Prowadzenie zajęć przez praktyków zostało potwierdzone również w czasie spotkania z interesariuszami zewnętrznymi.

4.2.

Obsada zajęć jest planowana z poszanowaniem zasady zgodności dorobku naukowego lub doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich z treściami programowymi powierzanych im zajęć. Wyrażna też jest dbałość o to, by w pierwszym rzędzie zajęcia prowadziły osoby trwale związane z Uczelnią. Osoby, dla których SSW jest podstawowym miejscem pracy, prowadzą więcej niż połowę zajęć, tak według liczb godzin, jak i według punktów ECTS (około 51%). Zajęcia służące uzyskiwaniu zawodowych umiejętności praktycznych są powierzane osobom z odpowiednim doświadczeniem zawodowym. W latach ubiegłych zdarzały się przypadki prowadzenia wykładów i przyjmowania egzaminów przez osoby bez stopni naukowych, co stwierdzono na podstawie kart okresowych osiągnięć studentów. Dotyczyło to „Podstaw rachunkowości”, „Analizy finansowej”, „Rachunkowości budżetowej”, „Prawa I”, „Nauki o przedsiębiorstwie”, „Podatków w przedsiębiorstwie”, a zatem także wykładów akademickich o podstawowym lub kierunkowym charakterze. ZO uznaje to za niepoprawne. W bieżącym roku akademickim takich przypadków już nie ma. Nie stwierdzono też znacznych niezgodności dorobku naukowego wykładowców z treściami programowymi prowadzonych wykładów, ale prowadzenie mikroekonomii przez doktora z dorobkiem naukowym bardziej związanym z makroekonomią, zaś makroekonomii przez doktora z dorobkiem naukowym związanym z bankowością i rynkiem nieruchomości, a doświadczeniem zawodowym z placówek ubezpieczeniowych, jest niedoskonałością.

4.3.

Polityka kadrowa Uczelni jest zorientowana na dobre wykorzystanie zespołu nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na obu wydziałach - w Sopocie i w Chojnicach. Dostrzegalna jest także dbałość o wysoki poziom kwalifikacji, a jednocześnie o stabilność i zaangażowanie tego zespołu. Nauczyciele akademicy zostali dobrani niewątpliwie według dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego. Są poddawani okresowym ocenom z uwzględnieniem osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych. Zajęcia są hospitolowane ze sporządzaniem odpowiednich protokołów. Są także oceniane przez studentów za pomocą ankiet. Z tych ankiet sporządza się syntetyczne opracowania, a wyniki dotyczące poszczególnych osób są udostępniane tymże ocenianym nauczycielom akademickim. Z osobami gorzej ocenianymi przeprowadza się rozmowy mające prowadzić do ustalenia przyczyn i znalezienia środków zaradczych. Jeśli niskie oceny się powtarzają, rezygnuje się z przedłużania współpracy. Działania te sprzyjają dobrej jakości pracy nauczycieli akademickich.

Rozwojowi kadry służą: finansowanie udziału w konferencjach naukowych, pisanych publikacjach zwartych, stypendia naukowe, ulgi w pensum dydaktycznym dla osób przygotowujących rozprawy doktorskie i habilitacyjne. Jest też możliwość publikowania artykułów naukowych we własnym czasopiśmie naukowym „Przestrzeń, Ekonomia, Społeczeństwo” (lita B MNiSW, 5 punktów). Na pytania o formy i skuteczność wsparcia rozwoju naukowego stawiane na spotkaniu z kadrą nie uzyskano jednak konkretnych odpowiedzi.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi zespół liczny, o znacznym doświadczeniu dydaktycznym. Dorobek naukowy tego zespołu jest dość duży, lecz dominuje w nim dorobek z finansów i rachunkowości, znaczny też jest udział dorobku z nauk o zarządzaniu, a skromny z kanonu ekonomii. To powoduje pewne, choć nie drastyczne niedoskonałości obsady zajęć. Mocną stroną jest duży udział nauczycieli akademickich o znacznym doświadczeniu zawodowym zdobytym poza uczelniami. Polityka kadrowa jest wyraźnie zorientowana na wysoką jakość kształcenia. Niedoskonała jest organizacja szkoleń dydaktycznych, które nie muszą dotyczyć wszystkich nauczycieli akademickich.

Uzasadnieniem oceny jest wysoki wskaźnik relacji osób pracujących na Wydziale, jako wykładowcy z istotnym doświadczeniem zawodowym zdobywanym poza uczelnią do całkowitej liczby wykładowców.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Bardziej konsekwentnie przestrzegać zasady zgodności dorobku naukowego z treściami programowymi wykładów.
2. Zorganizować doskonalenie kwalifikacji dydaktycznych w sposób wykluczający wyjątki.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Strategia rozwoju Jednostki zakłada kształcenie studentów w celu ich przygotowania do pracy w szybko zmieniających warunkach funkcjonowania współczesnej gospodarki i jej podmiotów, co wskazuje na potrzebę budowania ścisłych relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, również w trosce o jakość kształcenia.

Na poziomie Uczelni w 2015 r. powołano Konwent Pracodawców, jego status wszedł w życie 24.11.2015r. W sekcji ekonomicznej Konwentu jest obecnie 9 firm i instytucji branżowych. Konwent to ciało ogólnouczelniane, w którym są reprezentanci Wydziału Zamiejscowego, a przede wszystkim interesariuszy zewnętrznych. Jego zadania są głównie opiniotwórcze, w zakresie: efektów kształcenia, programów studiów, treści zajęć, określania zapotrzebowania na kwalifikacje zawodowe wśród absolwentów, czy zapotrzebowania rynku pracy i zmian w tym obszarze.

Uczestnictwo i zaangażowanie w dyskusję w Konwencie Pracodawców zarówno przedstawicieli Wydziału, jak i pracodawców zostały potwierdzone protokołami (z 05.04.2016r., 19.10.2016r., 24.05.2017r., 19.11.2017r. i 19.05.2018r.). Zwykle na posiedzeniach pracodawcy

byli licznie reprezentowani, np. w dniu 05.04.16 r. było ich 11 na 13 osób uczestniczących w spotkaniu, a w ostatnim 6 na 9 obecnych.

Tematyka podejmowana na posiedzeniach, co wynika z analizy zapisów w protokołach, jest zgodna z zadaniami i celami wynikającymi ze statutu Konwentu. Podejmowane są istotne zarówno z punktu widzenia procesu kształcenia, jak i pracodawców, kwestie dotyczące programu kształcenia, zmian na rynku pracy itd. Przykładowo posiedzenie z 19.10.2016 r. w całości poświęcono praktykom zawodowym.

Na poziomie Jednostki Rada Wydziału Zamiejscowego 15.12.2014 r. powołała Konwent Pracodawców (4 osoby), został on zastąpiony Radą Programową w dniu 14.10.2017 r. (w jej składzie jest 2 pracowników Jednostki, 2 pracowników Jednostki będących jednocześnie przedstawicielami pracodawców oraz 1 przedstawicieli pracodawców, który nie prowadzi zajęć dydaktycznych). Wnioski z posiedzeń (odbywają się z reguły raz w roku) są przedstawiane Radzie Wydziału, a w miarę możliwości wdrażane w życie, np. wprowadzenie przedmiotów: „Różnice kulturowe w biznesie” i „Psychologia biznesu” w miejsce „Filozofii” oraz „Etyki”, czy „Księgowe podejście praktyczne” w miejsce „Rachunkowości zarządczej” oraz „Optymalizację podatkową” w miejsce „Rynku kapitałowego i pieniężnego” – powyższe zmiany to odpowiedzi na zgłaszane zapotrzebowanie, głównie ze strony rynku pracy. Zmieniono także i zatwierdzono treści przedmiotów „Analiza finansowa” oraz „Ocena projektów inwestycyjnych” - zostały one wzbogacone o treści wymagające zastosowania narzędzi informatycznych.

Sopocka Szkoła Wyższa od 2015 r. wchodzi w skład Rady Programowej Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowego w Chojnicach (CEW). W skład tej Rady wchodzi: Przedstawiciel Zarządu Powiatu Chojnickiego, Przedstawiciel Rady Powiatu Chojnickiego, przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców, przedstawiciele uczelni wyższych działających na terenie powiatu chojnickiego, przedstawiciel szkół ponadgimnazjalnych działających na terenie powiatu chojnickiego. Regularne spotkania z przedstawicielem lokalnych przedsiębiorców oraz przedstawicielem organizacji Pracodawcy Pomorza pozwalają na poznanie potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy w zakresie dostosowywania programów kształcenia na kierunku ekonomia.

Elementem współpracy z otoczeniem, szczególnie gospodarczym i samorządowym, są także wcześniej szerzej opisywane praktyki studenckie. Współpraca Jednostki z pracodawcami w tym obszarze opiera się na każdorazowo podpisywanych umowach o odbycie praktyk zawodowych, jednostka nie ma podpisanych umów ramowych z przyjmującymi na praktykę. W zgodnej opinii pracodawców, wyrażonych zarówno podczas spotkania z interesariuszami, jak i w raporcie podsumowującym praktyki studenckie, realizacja praktyk zawodowych pozwala na wysoką ocenę kształcenia pod kątem praktycznym.

Bardzo istotną kwestią współpracy z interesariuszami zewnętrznymi jest sam proces dydaktyczny. Jest to szczególnie ważne w przypadku profilu praktycznego. Na wizytowanym kierunku ten obszar jest bardzo dobrze realizowany, większość dydaktyków to jednocześnie praktycy gospodarczy, prowadzenie zajęć przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego potwierdzono także podczas spotkania z interesariuszami zewnętrznymi. Natomiast hospitacja wybranych zajęć, dokonana podczas wizytacji, wskazuje, że w zajęcia w formie laboratoriów, ćwiczeń oraz wykładów konwersatoryjnych mają charakter praktyczny.

Elementem otoczenia społeczno-gospodarczego są również absolwenci Jednostki. Na Uczelni monitorowanie losów absolwentów jest prowadzone przez Biuro Karier. Wyniki tych badań są prezentowane w podziale na wydziały, niestety nie na kierunki kształcenia, dlatego trudno mówić o bezpośrednim wpływie absolwentów na poprawę, jakości kształcenia, choć pośrednio może mieć to miejsce. Na Wydziale w 2018 r. (11-12.2018 r.) przeprowadzono badanie, pilotażowe absolwentów w oparciu o wywiad telefoniczny, zatem w przyszłości informacje od absolwentów mają szansę być uwzględnione w procesie poprawy jakości

kształcenia, jak dotąd współpracy systemowej z absolwentami, czy badania ich losów w Jednostce w zasadzie nie ma.

Słabszą stroną Jednostki w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest znikoma liczba wspólnych przedsięwzięć sprzyjających rozwojowi dydaktyki, czy nauki. Właściwie poza aktywnościami wynikającymi ze współpracy w ramach CEW innych nie odnotowano, z drugiej jednak strony CEW jest rozpoznawalną i ważną dla regionu instytucją.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci ocenianego kierunku wyrazili pozytywną opinię dotyczącą współpracy z otoczeniem społeczno - gospodarczym. Wskazali, iż obejmuje ona m.in. prowadzenie zajęć przez przedstawicieli administracji oraz praktyków gospodarczych, a także w zakresie realizacji praktyk zawodowych. W czasie wizytacji uzyskano informację, iż przy Wydziale funkcjonuje Rada Programowa w skład, której wchodzi m.in. przedstawiciele pracodawców. Jej zadaniem jest weryfikacja oraz zgłaszanie propozycji zmian w planach i programach kształcenia. W czasie spotkania ZO z przedstawicielami otoczenia społeczno – gospodarczego uzyskano informacje, iż główne tego typu zmiany dotyczą wykorzystania odpowiedniego i aktualnego specjalistycznego oprogramowania komputerowego wykorzystywanego w podmiotach gospodarczych. Głównymi podmiotami, z którymi Wydział realizuje współpracę są m.in. biura rachunkowe oraz przedsiębiorstwa działające w sferze finansów, podmioty administracji rządowej i samorządowej, w tym Urząd Skarbowy w Chojnicach, Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach, Urząd Miasta Chojnice.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na poziomie kształtowania programu studiów, efektów kształcenia, jak i realizacji procesu dydaktycznego obserwuje się stałą współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, słabszą stroną Jednostki jest brak szerszej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi na polu wspólnych przedsięwzięć, choć warto w tym miejscu przytoczyć współpracę w ramach CEW.

Dobre praktyki

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się rozszerzyć współpracę z interesariuszami zewnętrznymi Wydziału na polu wspólnych przedsięwzięć, jak i współpracę z absolwentami w celu dbałości o poprawę jakości kształcenia w Jednostce.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Zasady umiędzynarodowienia w SSW sformułowano w „Strategii umiędzynarodowienia” przyjętej przez Senat. Jest w niej mowa o kontynuacji i rozwoju współpracy międzynarodowej w zakresie dydaktyki i badań naukowych oraz o orientacji na nowe kierunki i wyzwania wynikające z mobilności studentów i rozwoju nauki, nawiązywanie nowych kontaktów, aktywny udział w programach międzynarodowych, większy udział nauczycieli akademickich z zagranicy w prowadzeniu zajęć. Obecnie Uczelnia ma umowy o współpracy z 7 uczelniami na Ukrainie i 3 w Rosji. Umowy te obejmują m. in. możliwość wymiany studentów, w tym studia w ramach programów z dwoma dyplomami. W praktyce dotyczy to jednak tylko wydziałów w Sopocie, bo w warunkach studiów wyłącznie niestacjonarnych, jak to ma miejsce na ocenianym kierunku, brak kandydatów. Podobnie brak chętnych na studia lub praktyki zagraniczne w Czechach, Niemczech lub Chorwacji w ramach programu ERASMUS+.

Umiejscowienie w sferze dydaktyki na ocenianym kierunku ogranicza się do poprawnie zorganizowanego kształcenia w zakresie języków obcych. Nie ogranicza się ono do lektoratów przewidzianych w programie studiów, ale obejmuje też kształcenie dodatkowe (z uwzględnieniem m. in. korespondencji biznesowej w języku angielskim) w ramach projektu unijnego „Rozwój kompetencji studentów Sopotkiej Szkoły Wyższej”. W ubiegłym roku akademickim w tym programie uczestniczyło 15 studentów ocenianego kierunku, w bieżącym 8. W podobnym programie dotyczącym pomorskich pracowników (zorientowanym na małe i średnie przedsiębiorstwa oraz na podmioty ekonomii społecznej) wzięło także udział i stosowny egzamin złożyło 3 pracowników SSW. Brak natomiast w programie studiów ścieżki obcojęzycznej czy choćby pojedynczych modułów wykładanych i zaliczanych w językach obcych. Także przegląd prac dyplomowych wykazał brak powołań literatury obcojęzycznej.

Studenci kierunku *ekonomia* w czasie spotkania z ZO PKA wyrazili opinię, iż regularnie otrzymują informacje o możliwości wymiany międzynarodowej. Ponadto potwierdzili również fakt, że w planie studiów nie uwzględniono żadnego przedmiotu realizowanego w języku obcym. Z uwagi na specyfikę kierunku oraz jego praktyczny profil wskazanym byłoby wprowadzenie przedmiotu w języku angielskim w plan studiów.

Oryginalnym rozwiązaniem jest współpraca burmistrza Chojnic, a jednocześnie nauczyciela akademickiego na ocenianym kierunku, z jednym z miast na Ukrainie zmierzająca do umożliwienia osobom narodowości ukraińskiej zamieszkałym w Chojnicach podjęcia studiów na ocenianym kierunku. Obecnie przygotowuje się dla nich kurs języka polskiego.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku *ekonomia* (4 osoby) współpracują naukowo z uczelniami ukraińskimi, białoruskimi, mołdawskimi, litewskimi i rumuńskimi. W latach 2017-2018 zespół ten dokonał diagnozy sprawozdawczości małych i średnich przedsiębiorstw w tych krajach. Obecnie przygotowuje (wraz ze współautorami zagranicznymi) monografię z tych badań.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Umiejscowienie studiów na ocenianym kierunku ogranicza się do przewidzianych w programie studiów lektoratów języków obcych i zajęć dodatkowych doskonalących kompetencje językowe. Brak natomiast innych modułów wykładanych i zaliczanych w językach obcych. Studenci kierunku nie uczestniczą w wymianie międzynarodowej. Są czynione starania o pozyskanie studentów zagranicznych. Dobrze przebiega współpraca naukowa SSW z uczelniami zagranicznymi, udziałem nauczycieli akademickich ocenianego kierunku.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Wprowadzić do programu, co najmniej jeden obowiązkowy przedmiot wykładany i zaliczany w języku obcym,
2. Zachęcać studentów do korzystania z literatury obcojęzycznej, zwłaszcza w związku z pracami dyplomowymi,
3. Zachęcać studentów do udziału w wymianie międzynarodowej.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w pomieszczeniach wynajmowanych od szkoły podstawowej. Do dyspozycji Wydziału jest skrzydło w budynku szkoły z windą, do której jest dostęp bez barier z przylegającego parkingu, co stanowi podstawowe przystosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Korzysta się przede wszystkim z 3 sal po 52-60 miejsc, z pracowni komputerowej z 15 stanowiskami i sali seminaryjnej z 10 miejscami. W miarę potrzeby wykorzystywanych jest ponadto 7 sal po 32-60 miejsc i aula ze 120 miejscami. W salach są projektory multimedialne a ponadto, jako urządzenia przenośne są dostępne: laptop, wizualizer, aparatura nagłośniająca. Oprócz tego w wynajmowanym skrzydle mieści się pokój dziekana, dziekanat i pokój wykładowców z funkcjonalnym, estetycznym wyposażeniem.

Wydział posiada oprogramowanie wspomagające procesy administracyjne i dydaktyczne (system ZEUS i platformę cyfrową ILIAS) i serwer pocztowy. W budynku jest bezprzewodowy dostęp do Internetu. W pracowni komputerowej zainstalowano programy finansowo-księgowo Symfonia, R2FK oraz Płatnik, a także system SAP klasy ERP. Do zajęć na ocenianym kierunku wykorzystuje się obecnie dwa pierwsze z wymienionych, ale pozostałe też są możliwe do wykorzystania. Brak dedykowanego oprogramowania statystyczno-ekonometrycznego. Jest natomiast dobrej jakości oprogramowanie Office, oczywiście z arkuszem kalkulacyjnym, który także ma funkcje statystyczno-ekonometryczne oraz finansowe.

Studenci w czasie spotkania z ZO PKA wyrazili opinię, iż baza dydaktyczno – naukowa Uczelni jest zadowalająca i stwarza ona warunki do uzyskania zakładanych efektów kształcenia. Wyposażenie sal dydaktycznych w ich opinii spełnia oczekiwania studentów. W budynku Uczelni znajdują się 3 sale wykładowe na 50-60 osób, 1 sala seminaryjna na 10 osób, 1 sala komputerowa na 15 stanowisk. Studenci ocenianego kierunku uczą się głównie obsługi programu Excel oraz programu księgowego RII FK. Przeprowadzona analiza oraz opinie studentów potwierdziły potrzebę rozszerzenia wymiaru nauki oprogramowania biurowego, specjalistycznych programów do rachunkowości oraz systemów ERP. Uczelnia posiada rzutniki multimedialne, ekrany oraz komputery wykorzystywane do realizacji zajęć dydaktycznych. Główny budynek dydaktyczny dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wejście do budynków ułatwiają podjazdy oraz winda dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się, również wewnątrz budynku dostosowano ciągi komunikacyjne do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Uczelnia stwarza możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, uczestnictwa w zajęciach asystenta osoby niepełnosprawnej, możliwość używania urządzeń elektronicznych wspierających proces dydaktyczny. Ponadto na parkingu wyznaczono miejsca dla osób z niepełnosprawnością. Uczelnia posiada system komputerowy wspierający studentów w zakresie administracyjno – dydaktycznym. W czasie spotkania z ZO PKA studenci wyrazili pozytywną opinię o warunkach infrastrukturalnych Uczelni, zwrócili jednak uwagę na potrzebę ich rozwijania, głównie w zakresie dostępności specjalistycznego oprogramowania komputerowego do realizacji zajęć laboratoryjnych.

7.2.

Studenci i nauczyciele akademicy ocenianego kierunku mogą korzystać z dwóch bibliotek: Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach i Biblioteki SSW w Sopocie. Siedziba Miejskiej Biblioteki Publicznej znajduje się około 1km od siedziby Wydziału. Biblioteka ta posiada około 10400 woluminów zbiorów własnych i około 1400 woluminów depozytu Biblioteki SSW. Zbiory własne są wielotematyczne, ale udział w nich literatury przydatnej dla studentów ekonomii jest znaczny. Depozyt jest w całości dostosowany do potrzeb tego kierunku. Katalog Biblioteki jest dostępny online. W sumie dostęp do podręczników jest dość dobry. Na 15

podręczników wybranych spośród zalecanych w sylabusach w katalogu tej biblioteki znaleziono 13. Biblioteka gromadzi także czasopisma, w tym 8 tytułów czasopism odpowiednich dla kierunku ekonomia. Dostępne są też zbiory Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADENICA. W Miejskiej Bibliotece Publicznej jest czytelnia naukowa (około 10 miejsc bez komputerów) i większa czytelnia ogólna ze stanowiskami komputerowymi. Biblioteka ta nie jest niestety czynna w niedziele.

Biblioteka SSW w Sopocie ma około 8650 woluminów druków zwartych i 40 tytułów czasopism, w tym 30 w stałej prenumeracie. Jest czynna codziennie. Oczywiście jednak, że ze względu na lokalizację nie jest traktowana, jako podstawowa biblioteka ocenianego kierunku.

W żadnej z tych bibliotek nie ma dostępu do Wirtualnej Biblioteki Nauki i baz elektronicznych odpowiednich dla ocenianego kierunku.

Studenci mają możliwość korzystania z Miejskiej Biblioteki Publicznej, co w opinii studentów uczestniczących w spotkaniu z ZO PKA jest wystarczające i umożliwia korzystanie z niezbędnych materiałów w procesie dydaktycznym, w tym również podczas przygotowania pracy dyplomowej. Zarówno studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA jak również przeprowadzona analiza stanu faktycznego potwierdzają dostępność zasobów oraz dostosowanie do potrzeb studentów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach. Biblioteka otwarta jest dodatkowo dla studentów Jednostki w czasie zjazdów.

7.3.

Infrastruktura ocenianego kierunku jest stale monitorowana przez władze Wydziału i Uczelni i w miarę potrzeb oraz możliwości uzupełniana i doskonalona.

Studenci kierunku *ekonomia* uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię, iż mają świadomość zachodzących zmian infrastrukturalnych. Dotyczy to m.in. bieżących potrzeb związanych z wyposażeniem sal dydaktycznych oraz uzupełnianiu pozycji literaturowych w bibliotece miejskiej. Studenci nie biorą jednak udziału w ocenie stanu infrastruktury Uczelni, natomiast zgłaszają bieżące potrzeby w tym zakresie. Dotyczy to głównie wykorzystania urządzeń multimedialnych na zajęciach oraz uzupełniania księgozbioru w bibliotece o pozycje naukowe i branżowe z zakresu ekonomii i rachunkowości.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Pomieszczenia, z których korzysta oceniany kierunek, są wystarczająco pojemne, dobrze utrzymane i odpowiednio wyposażone. Zaletą jest posiadanie oprogramowania finansowo-księgowego, a wadą brak dedykowanego oprogramowania statystyczno-ekonometrycznego. Biblioteka znajdująca się w Chojnicach jest dość dobrze wyposażona w podręczniki, ale wady to brak dostępu do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz brak dostępu do tej miejscowej biblioteki w niedziele.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Zainstalować w pracowni komputerowej dedykowane oprogramowanie statystyczno-ekonometryczne,
2. Zapewnić studentom dostęp do miejscowej biblioteki także w niedziele,
3. Zapewnić dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

W czasie spotkania z ZO PKA, studenci kierunku *ekonomia* pozytywnie odnieśli się do udzielanego wsparcia przez władze Uczelni oraz do dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach, indywidualnego podejście do studenta zarówno w kwestiach dydaktycznych i administracyjnych. Jako zaletę wskazali również możliwość dodatkowych, indywidualnych konsultacji z nauczycielami będącymi praktykami gospodarczymi. Konsultacje te związane są z realizowaną pracą zawodową studentów lub ich praktyką wynikającą z planu studiów. W tej formie studenci mogą uzyskać opinie lub doradztwo w zakresie rzeczywistych problemów i aspektów występujących w czasie ich pracy lub praktyki. W czasie spotkania z ZO PKA studenci ocenianego kierunku pozytywnie ocenili kontakt z nauczycielami akademickimi w czasie zajęć jak również poprzez komunikację elektroniczną. Ponadto dla studentów przewidziane są konsultacje z władzami Wydziału oraz przedstawicielem Biura Karier, więc powyższe kwestie należy ocenić pozytywnie.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość uzyskania wsparcia materialnego w formie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz zapomogi, a także stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA pozytywnie ocenili motywacyjny charakter stypendium rektora. W opinii studentów ocenianego kierunku, świadczenie to gratyfikuje ich dodatkowy wysiłek związany z osiągnięciami wysokich wyników w nauce. System przydzielania świadczeń pomocy materialnej jest w opinii studentów transparentny i przejrzysty. Szczegółowych informacji zasięgają oni w Regulaminie Pomocy Materialnej, samorządzie studenckim lub w dziekanacie, a także na stronie internetowej Uczelni, na którym udostępniono wszystkie niezbędne dokumenty jak również dodatkowe informacje związane z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej. Uczelnia nie posiada własnego systemu stypendialnego ani domu studenckiego.

Uczelnia umożliwia działalność samorządu studenckiego poprzez udostępnienie pomieszczenia oraz stałe konsultacje z przedstawicielami samorządu w zakresie procesu kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie ocenili wsparcie udzielane im w procesie rekrutacji. Studenci swoje uwagi zgłaszają głównie do samorządu studenckiego, sekretariatu, nauczycieli akademickich lub bezpośrednio do władz SSW. Proces zgłaszania uwag, skarg i wniosków opiera się głównie na zgłaszaniu ustnym lub pisemnym danej kwestii do dziekanatu lub samorządu studenckiego, a następnie rozpatrywane są one przez władze Wydziału. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wskazali, iż ich wnioski, uwagi i sugestie dotyczą głównie indywidualnych decyzji studentów związanych z procesem kształcenia. Wyrazili także pozytywną opinię o kontakcie z władzami Wydziału i Uczelni oraz obsłudze administracyjnej.

Studenci kierunku *ekonomia*, posiadający orzeczenie o niepełnosprawności mają możliwość uzyskania wsparcia Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych, którego zadaniem jest definiowanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami, organizowanie form wsparcia oraz propozycje dostosowania procesu kształcenia do takich osób. Studenci

niepełnosprawni korzystają głównie ze stypendiów specjalnych, indywidualizacji toku studiów oraz własnych urządzeń elektronicznych wspierających proces kształcenia.

Studenci ocenianego kierunku korzystają z usług Biura Karier głównie w zakresie poszukiwania ofert praktyk, staży, pracy oraz dodatkowych szkoleń i warsztatów. W czasie spotkania studentów ocenianego kierunku wyrażono pozytywną opinię o pracy Biura Karier oraz o stałych konsultacjach z jego przedstawicielem na Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach.

Studenci kierunku *ekonomia* dokonują oceny nauczycieli akademickich po każdym semestrze w formie ankiet papierowych jednak nie otrzymują informacji zwrotnej z wyników dokonanej ankietyzacji. Studenci ocenianego kierunku pozytywnie odnieśli się także do harmonogramu zajęć dydaktycznych, w ich opinii długość zajęć oraz przerw jest właściwa. Uczelnia wykorzystuje elementy e-learningu jedynie w zakresie udostępniania materiałów dydaktycznych z zajęć, umożliwia również obsługę administracyjną procesu kształcenia poprzez platformę komputerową. W ostatnich latach na kierunku *ekonomia* nie miała miejsca międzynarodowa wymiana studencka.

8.2.

W opinii studentów uczestniczących w spotkaniu ZO PKA, głównym mechanizmem motywującym do nauki i rozwoju jest stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych przez przedstawicieli otoczenia społeczno – gospodarczego. Dodatkowym czynnikiem jest również możliwość konsultacji rzeczywistych przypadków i problemów, z jakimi studenci spotkali się w swojej pracy zawodowej oraz w czasie praktyki studenckiej. Wyrazili także opinię, iż uzyskanie dyplomu ukończenia studiów w Sopockiej Szkole Wyższej umożliwi im zdobycie atrakcyjnego miejsca pracy lub awansu zawodowego, głównie poprzez podniesienie kwalifikacji. Wyrazili także potrzebę kształcenia na II stopniu studiów.

System wsparcia studentów w procesie kształcenia poza ankietami oceny nauczycieli akademickich, nie jest procedowany w sposób formalny. Sprowadza się on głównie do zgłaszania nauczycielom akademickim oraz władzom Wydziału potrzeb administracyjnych, dydaktycznych i infrastrukturalnych. Ponadto przedstawiciele samorządu studenckiego podejmują działania formalne i nieformalne, mające na celu rozwój i doskonalenie systemu wspierania i motywowania studentów. Odbywa się to zarówno poprzez udział w organach kolegialnych Wydziału, Uczelni, wydawaniu opinii związanych ze zmianami zachodzącymi w procesie kształcenia, jak również zgłaszaniu uwag i sugestii władzom SSW.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System opieki studentów kierunku ekonomia prowadzonym w Sopockiej Szkole Wyższej spełnia oczekiwania studentów i w sposób dostateczny zapewnia ich rozwój oraz motywowanie w procesie uczenia się. Studenci ocenianego kierunku wyrazili pozytywną opinię o sposobach wsparcia w procesie dydaktycznym. Zdecydowanie mocnymi stronami są wsparcie studentów przez nauczycieli akademickich, ich dostępność na konsultacjach oraz obsługa administracyjna. Słabą stroną pozostaje niska mobilność studentów, niedostateczny zakres aktualnych informacji zawartych na stronie internetowej, brak dostatecznego wymiaru zajęć o charakterze praktycznym, w tym realizowanych przy pomocy specjalistycznych narzędzi komputerowych oraz brak elementów kształcenia na odległość.

Dobre praktyki

1. Możliwość konsultacji z nauczycielami będącymi przedstawicielami otoczenia społeczno – gospodarczego przypadków i problemów powstałych w czasie pracy zawodowej lub praktyki studenckiej.

Zalecenia

Brak

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Kierunek *ekonomia* jest oceniany przez PKA po raz drugi. Ostatnia ocena tego kierunku odbyła się w roku 2012.

Zalecenia	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Weryfikacja strategii Uczelni lub sformułowanie strategii Wydziału Zamiejscowego	Opracowano Strategię Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach na lata 2015-2020, która jest zgodna z Misją i Strategią Sopotckiej Szkoły Wyższej (Uchwała Rady Wydziału Zamiejscowego z dnia 15.12.2014).
Systematyczna analiza zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy	Uczelnia prowadzi badania potrzeb rynku pracy poprzez permanentną analizę zawodów zrównoważonych, deficytowych i nadwyżkowych na krajowym i regionalnym rynku pracy, z uwzględnieniem specyfiki rynku pracy powiatu chojnickiego, człuchowskiego i bytowskiego. Jest prowadzona w oparciu o raport Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku, który powstaje corocznie w ramach ogólnopolskiego badania „ <i>Barometr zawodów</i> ”. Analiza ta wykazała, że efekty kształcenia na realizowanym w Chojnicach kierunku studiów <i>ekonomia</i> są zgodne z oczekiwaniami rynku pracy. Wskazywane w barometrze zawody deficytowe to: samodzielny księgowy, agent ubezpieczeniowy, spedytor, logistyk. Dzięki udziałowi przedstawicieli Uczelni w Radzie Programowej Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowego w Chojnicach, Wydział bierze aktywny udział w spotkaniach przedsiębiorców i instytucji otoczenia gospodarczego regionu chojnickiego, poznając jego problemy oraz oczekiwania, którym można sprostać poprzez przygotowaną ofertę edukacyjną, w tym program studiów.
Dokonanie weryfikacji końcowych efektów kształcenia	Sposób weryfikacji efektów kształcenia został określony Księdze Jakości Kształcenia, <i>Procedura P-SSW-6-2b</i> z dnia 10.02.2016 „ <i>Ewaluacja procesu kształcenia</i> ”. Zgodnie z tą procedurą ocena osiągnięcia efektów kształcenia dokonywana jest w trakcie trwania semestru (ocena śródsesemestralna) i na zakończenie semestru (ocena podsumowująca), przez zastosowanie metod weryfikacji efektów kształcenia. <ul style="list-style-type: none"> – śródsesemestralna weryfikacja efektów kształcenia, tzw. oceny formującej, dokonuje nauczyciel akademicki w trakcie prowadzonych zajęć, – końcowa weryfikacja efektów kształcenia, tzw. oceny podsumowującej, dokonuje nauczyciel prowadzący zajęcia lub koordynator przedmiotu według metod wskazanych w karcie przedmiotu, Zastosowanie metod weryfikacji przypisanych danemu modułowi lub przedmiotowi, zgodnie z kartą przedmiotu, potwierdzają nauczyciele akademicy w formie pisemnego sprawozdania. Sprawozdanie to składane jest raz w semestrze na formularzu do tego przeznaczonym. Po zakończeniu semestru dziekan przeprowadza analizę osiągniętych efektów kształcenia. Analiza osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia jest elementem doskonalenia programu kształcenia zgodnie z procedurą <i>P-SSW-5-2a</i> z dnia 10.02.2016 „ <i>Doskonalenie programu kształcenia i programu studiów</i> ” Załącznikiem do tej procedury jest nowoopracowana karta przedmiotu. Określa ona efekty kształcenia dla przedmiotu i sposób ich śródsesemestralnej i końcowej weryfikacji. Efekty kształcenia dla

	przedmiotu znajdują w karcie przedmiotu swoje pokrycie w kierunkowych efektach kształcenia
Weryfikacja efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych. Weryfikacja systemu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych pod kątem zapewnienia możliwości oceny stopnia osiągnięcia celów określonych dla tych praktyk	Wprowadzono nowy system weryfikowania efektów kształcenia przypisanych praktyce zawodowej. Wprowadzono dwa nowe narzędzia. Pierwszym jest „Raport z praktyki” (zastąpił on dotychczasowy „Dzienniczek praktyk”), drugim „Karta oceny praktykanta”. Raport z praktyki przygotowuje student według zasad opisanych w „Karcie przedmiotu”, a kartę oceny praktykanta wypełnia pracodawca, u którego odbywała się praktyka. Dokumenty te stanowią podstawę do uzyskania informacji o osiągnięciu efektów kształcenia przypisanych praktyc. Oceny tej dokonuje dziekan lub wyznaczony przez niego nauczyciel akademicki. (Postępowanie określa procedura KJK nr P-SSW-5-4 „Praktyki studenckie” z dnia 10.01.2018)
Wdrożenie pełnego systemu badania losów zawodowych absolwentów	Ankietowanie absolwentów dokonywane jest za pomocą „Ankiety badania losów zawodowych absolwentów” Sopotkiej Szkoły Wyższej. Przeprowadzana ona jest, co trzy i pięć lat po ukończeniu przez nich studiów. Ankietyzacja prowadzona jest w formie pisemnej pocztą email. Za opracowanie wyników ankiety odpowiada dziekan lub osoba przez niego upoważniona. Dziekan przedstawia sprawozdanie z przeprowadzonej ankietyzacji oraz wypływające z niej wnioski na posiedzeniu Rady Wydziału. Ze względu na obowiązujący obecnie stan prawny, udział w ankiecie jest dobrowolny i odbywa się za pomocą formularza dostępnego na stronie internetowej uczelni. Wyznaczony pracownik Uczelni wysyła zaproszenia do złożenia ankiety za pomocą mediów społecznościowych.
Rozwinięcie współpracy zagranicznej	Współpraca zagraniczna z uczelniami z Rosji, Ukrainy, Białorusi, Mołdawii, Serbii, Chorwacji, Portugalii (Erasmus +, umowy dwustronne pomiędzy uczelniami) w zakresie wymiany kadry naukowo-dydaktycznej, prac naukowo – badawczych oraz wspólnych studiów realizowana jest na poziomie Uczelni, a nie Wydziału. Studenci oraz nauczyciele akademicy z Wydziału Zamiejscowego Chojnicach mogą korzystać z wszystkich form współpracy.
doskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, w szczególności w zakresie prac dyplomowych.	Wszystkie prace dyplomowe są dopuszczane do obrony po pozytywnym wyniku uzyskanym w Systemie Antyplagiatowym (zalecany poziom wskaźnika pierwszego WP1>25 %, drugiego WP2>5%). W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po weryfikacji merytorycznej przez promotora, dziekan może dopuścić do obrony pracę o wskaźniku przekraczającym wyznaczone progi. Powyższe uregulowania zostały wprowadzone Procedurą KJK nr P-SSW-2_2a z dnia 01.10.2017
Ograniczenie liczby godzin z jednego przedmiotu (max do 4 godzin dziennie)	W Uczelni przyjęto jednolitą zasadę czterogodzinnych bloków zajęć z jednego przedmiotu.